

Kati Rinne, Anna Anttila, Harri Taponen, Pirjo Mattila.

RAPORTTI NUORTEN HAVAINNOINNISTA JA HAASTATTELUISTA 2016

KUN ON UNELMI...

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus
Julkaisuja 2017

SISÄLLYS

Alkusanat	2
Miten jalkautuminen ja haastattelut toteutettiin?	3
Aineiston tarkastelu ja käsittely	8
Nuorten kokemat mahdollisuudet	10
Vapaa-aika kaupunkitilassa	11
Nuorten liikkumiseen vaikuttavat monet tekijät	14
Vapaa-ajalla ollaan yhdessä ja yksin	16
Vapaa-ajalla ollaan sisällä ja ulkona	18
Nuorten reviiiri niin omissa nurkissa kuin keskuksissa	21
Tuntuuko oma kaupunki turvalliselta?	24
Itselle sopiva asuminen	27
Nuoret viiden vuoden päästä	29
Asiantuntijoita, sairaanhoitajia ja NHL-pelaajia	30
län myötä suhtautuminen tulevaisuuteen muuttuu	32
Usko tulevaan on suurta	35
Kovalla työllä kohti omia tavoitteita	38
Tulevaisuus näyttää eriltä eri alueilla	40
#tärkeintämulle	46
Nuorten vaikuttaminen	49
Yhteenvetoa	51
Työntekijöiden kokemuksia jalkautumisesta	53
Prosessin kehittämissuuntia	56
Loppusanat: miksi jalkautuminen kannattaa?	58
Lähdeluettelo	60
Liite 1: Haastattelukysymykset	61
Liite 2: Haastatellut nuoret	62

Raportin on pääasiassa koonnut ja kirjoittanut Kati Rinne. Aineistoa on analysoitu yhdessä nuorisosiainkeskuksen tietoperustaisuustyöryhmän jäsenten kanssa. Harri Taponen on kirjoittanut osan nuorten vaikuttamisesta ja Anna Anttila osioita nuorten tulevaisuudesta ja tärkeistä asioista. Pirjo Mattila on kirjoittanut raportin alkuun jalkautumisen suunnitteluprosessista.

Taitto: Minna Manninen.

Kuvat: Mirkka Hietanen, Nilla Varpunen, Maarit Hohteri, Elisa Seppänen.

ALKUSANAT

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus toteutti syksyllä 2016 #tärkeintämulle-jalkautumisen, jolla tavoitettiin 1500 nuorta eri puolilla Helsinkiä. Tämä kierros oli nuorisoasiainkeskukselle toinen. Henkilökunta jalkautui ensimmäistä kertaa helmi-kesäkuussa 2014 haastattelemaan nuoria eri puolilla Helsinkiä. Tuolloin yli 350 työntekijää kohtasi yhteensä 1012 nuorta.

Nuorten havainnointi ja haastattelut (NuHa) -aineisto kertoi helsinkiläisten nuorten vapaa-ajasta vuonna 2014. Ensimmäinen jalkautuminen nuorten pariin kuulemaan heidän ajatuksiaan elämästä Helsingissä oli hyödyllinen, hauska ja ennen kaikkea yhteinen oppimisprosessi nuorisoasiainkeskuksen henkilökunnalle.

VUODEN 2016 NUORTEN HAASTATTELUJEN SEKÄ NUORILLE SUUNNATUN INSTAGRAM-HAASTEEN TAVOITTEENA OLI:

- Nostaa esille nuorten kokemuksia mahdollisuuksistaan Helsingissä sekä heille tärkeitä asioita ja paikkoja Helsingissä,
- Kohdata nuoria koko kaupungin alueella julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa nuorisoasiainkeskuksen oman toiminnan ulkopuolella.
- Tuottaa oivalluksia nuorisotyöhön ja muille toimijoille sekä
- Lisätä työntekijöiden ja organisaation kokemusta digitaalisten työvälineiden käytöstä.

Vuoden 2014 avoimen teemahaastattelun sijaan tällä kertaa nuoria lähestyttiin tiukalla kysymyspatterilla. Kysymyksissä keskityttiin nuorten vapaa-ajanviettopaikkoihin ja tulevaisuuden suunnitelmiin. Lisäksi haastatteluun liitettiin nuorten hyvinvointikertomuksen osa-alueita luotaava, mahdollisuuksia tarjoittava kyllä-ei -kysymysosio. Ennakkoon määriteltujen avo- ja taustakysymysten lisäksi nuorisotyöyksiköille annettiin mahdollisuus esittää omaan toimintaympäristöön liittyviä kysymyksiä.

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen keräämää tietoa käytetään nuorten palvelujen kehittämiseen ja osa siitä julkaistaan www.nuortenhyvinvointikertomus.fi - sivustolla.

MITEN JALKAUTUMINEN JA HAASTATTELUT TOTEUTETTIIN?

Helsingissä oli vuonna 2016 yhteensä 64465 10–21-vuotiasta nuorta (Helsingin seudun aluesarjat 2016). Jalkautumisviikolla kohdattiin yli 1500 nuorta ympäri Helsinkiä, mikä on poikkeuksellinen suuri määrä, kun halutaan selvittää tietyn joukon ajatuksia.

Jalkautumisen tavoitteena oli kohdata eri-ikäisiä, niin tyttöjä kuin poikia ja eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevia nuoria. Lähtökohtana oli, että jokainen kohdattu nuori on oikea nuori vastaamaan. Ennakolta sovittuna rajauksena oli, ettei nuoria ensi sijassa haastatella omassa toiminnassa, eikä mennä organisoituun ryhmätoimintaan tai kouluun oppitunneille.

Perusteina rajaukselle oli yksiköissä toteutetut Ruuti-budjettitapahtumat sekä järjestöille ja seurakunnille tarjottu mahdollisuus käyttää nuorten kokemustiedon työkirjaa, joissa molemmissa on osin käytetty samoja kysymyksiä kuin jalkautumisessa.

Nuorten valikoitumista jututettavaksi ohjailtiin varsin väljästi. Ennakkoon todettiin, että asetettu tavoite haastateltavien määrästä täyttyy, kun jokainen nuorisosiainkeskuksen työntekijä jututtaa neljästä viiteen nuorta.

Jalkautuminen oli koko nuorisosiainkeskuksen henkilökunnan yhteinen teko. **Jalkautumiseen osallistui lähes jokainen työntekijä** nuorisotoimenjohtajasta toimistolla työskenteleviin asiantuntijoihin ja tukipalvelujen työntekijöihin sekä nuoriso-ohjaajiin.

Haastatteluja toteutettiin pääosin työpareina. Parit muodostettiin nuoriso-työyksiköissä niin, että toimistolta tulevan pariksi tuli nuoriso-ohjaaja tai muu kentällä työskentelevä henkilö. Virastossa työskentelevistä jalkautui 3–5 henkilöä yksikköä kohden.

#tärkeintämulle

Nuorten haastattelupaikat:

Kahvilat, pikaruokalat, baarit

Puistot Isot kauppakeskukset
Nuorisotilat **Koulualueet**
Kentät ja liikuntapaikat
Kirjastot Leikkipuistot
Lähiostarit

Nuoria tavattiin ympäri Helsinkiä nuorisotyöyksiköiden toiminta-alueilla. Haastattelupaikkoja haarukoitiin kevään 2016 aikana tehdyistä alueanalyysistä, joissa kuvailtiin nuorten tiedettyjä ja oletettuja vapaa-ajanviettopaikkoja.

Tarkoituksena oli käydä läpi yksiköiden maantieteelliset alueet mahdollisimman kattavasti. Keskustan alueella jalkautumista toteuttamassa oli useamman nuorisotyöyksikön työntekijöitä, joten haastatteluja kertyi keskustasta hieman muita alueita enemmän. Haastatteluja tehtiin kuitenkin runsaasti myös lähioissa.

Nuorisotyöyksiköittäin jututettujen nuorten määrät vaihtelevat 42 ja 125 välillä. Mukana oli 16 yksikköä. Kulttuurisen nuorisotyön ja tapahtumatuotantoyksiköt yhdistettiin haastattelemaan nuoria kantakaupungin alueella. Ruotsinkielinen yksikkö pyrki haastattelemaan ruotsinkielisiä nuoria tietyillä alueilla ja tapahtumissa.

PROSESSIN SUUNNITTELU

Jalkautumisen suunnittelu alkoi keväällä 2016. Suunnitteluvastuu oli tietoperustaisuuteen keskittyvällä työryhmällä, johon kuuluvat tutkija Anna Anttila, nuorisohjaaja Ville Jämiä, nuorisohjaaja Kirsti Kallansalo, koordinaattori Merja Kuusimaa, suunnittelija Pirjo Mattila, toiminnanjohtaja Mirja Silajärvi, suunnittelija Mervi Smahl-Laurikainen, erityissuunnittelija Harri Taponen ja nuorisosihteeri Sonja Witting, Aineiston käsittelyyn osallistui lisäksi vapaaehtoistyön koordinaattori Soili Voipio. Ryhmä ositti ja jaksotti työskentelyssään tehtäviään ja teki myös jalkautumiselle ja tulkintaprosessille oheisen aikataulutuksen.

KESKEISET KYSYMYKSET

Jalkautumisen keskeisenä sisällöllisenä painotuksena oli nostaa esille nuorten kokemia mahdollisuuksia sekä heille tärkeitä asioita ja paikkoja Helsingissä. Pohja keskusteluille muotoutui lomakkeeksi, jossa oli 11 kysymystä sekä taustatietokysymykset. (ks. liite 1) Kysymyksistä osa oli avokysymyksiä ja osa asteikko- tai kyllä-ei -kysymyksiä. Nuorisotyöyksiköillä oli myös mahdollisuus esittää alueellisia kysymyksiä nuorille. Mahdollisuuksia kartoittava kyllä-ei -kysymysten patteristo on ollut käytössä nuorten kokemustiedon kokoamisen työkirjassa. Lokakuussa 2016 sen avulla on ollut tiedossa 2722 nuoren arvio omista mahdollisuuksistaan.

Lisäksi nuorilta kysyttiin:

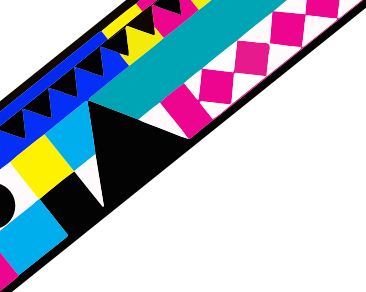
- Kahta paikkaa, jossa he viettävät vapaa-aikaansa,
- Mikä heille on tärkeintä.
- Saavatko he tulevaisuudessa tehdä itselle tärkeitä asioita ja olla niiden ihmisten kanssa joista he pitävät.
- Missä he ovat ja mitä he tekevät viiden vuoden kuluttua.
- Tuntevatko he Ruuti-vaikuttamistoimintaa ja ovatko he osallistuneet siihen.

AJATUS DIGITAALISUUDESTA

Alussa oli ajatus haastattelujen kytkemisestä vahvasti uudenlaiseen digitaaliseen toteutukseen, jossa nuoret ja nuorisotyöntekijät olisivat kuvanneet visuaalisesti nuorten arkea. Ennen tätä päätöstä työryhmä tutustui ohuesti muutamisiin digitaalisiin välineisiin (Kerrokartalla-palvelu, Instagram, Periscope, Whatsapp, Snapchat, Facebook, Twitter, Youtube, Maptionare, Meltwater ja Munstadi).

Nuorisoasiainkeskuksen uudet älypuhelimet saaneet ohjaajat haastettiin testaamaan Instagramin käyttöä ja antamaan siitä palautetta. Verken digitaalisen nuorisotyön ammattilaisilta ja nuorisoasiainkeskuksessa Instagram-kilpailuja järjestäneiltä tahoilta tiedusteltiin nuorten tavoista käyttää välineitä ja välittää tietoa kuvin. Pulmaksi nousi myös karttapohjan käyttämiseen "tutkimusvälineenä" liittyvän osaamisen puute ja toisaalta siihen liittyvät nuorten mahdolliseen tunnistamiseen liittyneet kysymykset. Muutamista edellä mainituista välineistä haluttiin silti hankkia käyttökokemuksia ja Googlen Maps-sovellusta testattiin jalkautumisen yhteydessä.

Lopulta kuitenkin todettiin, ettei digitaalisia välineitä osata vielä käyttää riittävän hyvin, eikä toisaalta kännykkäsovellukset tuntuneet toimivan riittävän ohuen testaamisen perusteella laitteissa. Lisäksi henkilöstön perehdyttäminen ohjelmistoon olisi vaatinut enemmän aikaa. Näistä syistä päätettiin olla siirtymättä kokonaan digitaaliseen toteuttamistapaan.

TYÖVÄLINEET JA TIEDOTTAMINEN

Edellisen nuorten haastattelukierroksen avokysymysten kirjaamiseen ja tekemiseen liittyvien kokemusten perusteella päädyttiin tekemään kyselylomakkeen kaltainen työväline. Päätökseen vaikutti myös se, että runsaan laadullisen tekstiaineiston käsittely koettiin työlääksi analyysi- ja raportointivaiheessa. Kyselypohja siirrettiin hieman käytettävyyttä epäröiden myös Webropol-pohjaksi, jota testattiin kesällä. Pohjaa hiottiin yksittäisiltä testajilta saadun palautteen pohjalta. Ryhmäkohtaamisten ja kännykän heijastavan näytön varalle tehtiin kuitenkin apulomake, johon pystyi haastattelutilanteessa helposti raportoimaan nuorten vastaukset.

Lisäksi tehtiin MyMaps-karttapohja, jolle tallennettiin niin haastattelupaikat kuin nuorten mainitsemat ajanviettopaikat.

tarkeintamulle.munstadi.fi

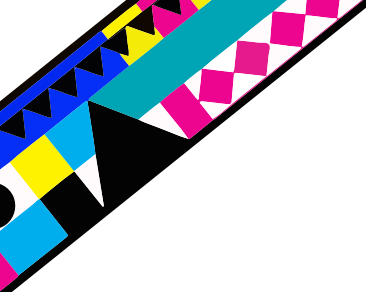
Samaan aikaan julkaistiin nuorille suunnattu #tärkeintämulle-kuvakampanja Instagramissa, joka osallisti myös nuoret mukaan projektiin.

Kampanjalle tehtiin oma Munstadi-sivusto sekä flyeri ja juliste, jotka toimitettiin elokuussa nuorisotaloille, yläkouluihin ja kirjastoihin mainosmateriaaliksi. Kuvakampanjan osallistujien kesken arvottiin myös palkintoja, jotka toimitettiin nuorille RuutiExpo-tapahtuman aikaan. Sekä Instagram-kuvat että kartat olivat koko ajan seurattavina munstadi.fi-sivustolla.

PEREHDYTYS JA PROSESSI

Ensimmäisessä vuoden 2014 NuHa-prosessissa järjestettiin 13 aamu- tai iltapäivän mittaista perehdytystilaisuutta, joiden aikana työparit harjoittelivat jututtamistilannetta, valitsivat paikan, puhuttiin hyvän jututtamisen tekemisestä ja aineiston kirjaamisesta sekä mahdollista ongelmatilanteista.

Varsinaisia perehdytystilanteita järjestettiin tällä kertaa elokuussa neljä ja niihin osallistui yksi tai useampi henkilö kustakin yksiköstä. Tilaisuuksissa kerrottiin lyhyesti työvälineistä ja yksiköiden aineiston käsittelytavasta ja raportoinnista sekä toimistohenkilökunnan osallistumisesta ja muistutettiin työturvallisuuteen ja mahdollisiin ongelmatilanteisiin liittyvistä käytännöistä.

Prosessista informoitiin yksiköiden esimiehiä sähköpostitse kesäkuusta alkaen. #tärkeintämulle-jututtamiselle perustettiin viraston intraan sivu, josta kaikki materiaali oli saatavilla viimeistään elokuun loppupuolella.

Koko kaupungin alueelle laajentuneen Ruuti-budjetin toteuttaminen pääosin keväällä tarkoitti, että nuorten haastattelut voitiin parhaiten toteuttaa syksyllä. Toteuttamisajankohdaksi valikoitui syyskuun alku.

Jo keväällä käytiin keskustelua siitä, että haastattelut voitaisiin toteuttaa toisaalta osana Ruuti-budjetin tapahtumia. Haastatteluilla haettiin kuitenkin laajempaa kohderyhmää kuin osallistuvan budjetin tapahtumissa tavoitetaan – eli myös muita kuin yläkoulujen oppilaita. Toteuttamisaikatauluun vaikutti myös se, että saatua aineistoa esiteltäisiin RuutiExpossa marraskuun alussa.

Erillisen jalkautumisen puolesta puhui myös tavoite käydä havainnoimassa samalla aiemmin nimetyt alueelliset nuorten hengailumestat ja liikkua laajasti koko kaupungin maantieteellisellä alueella. Lisäksi todettiin, että nuorisosiainkeskuksen jalkautuminen vapaa-ajalla nuorten omiin paikkoihin on arvokasta sinänsä.

Yksiköille toimitettiin omalta alueelta Webropoliin tallennetut tiedot syyskuun lopussa. Yksiköt käsittelivät apulomakkeelle kirjattujen kysymysten avulla aineistoa lokakuussa kokouksissaan.

YKSIKÖILTÄ TOIVOTTIIN KITEYTYKSIÄ SEURAAVIIN TEEMOIHIN:

- Keskeiset havainnot yksikön haastatteluista
- Vertailu alueen muuhun tietoon nuorten kokemuksista
- Keskeiset jatkotoimenpiteet
- Palaute prosessista

Samanaikaisesti suunnittelutyöryhmä työskenteli koko aineiston parissa analysoiden ja kuvaten sitä. Kartalle kirjatut vapaa-ajan paikat siivottiin yhdenmukaiseksi kuvaukseksi, jossa otsikosta näkee, kuinka monta mainintaa kukin paikka on saanut.

Lisäksi RuutiExpon suunniteltiin kaksi työpajaa, joissa nuoret täsmensivät kartoille merkittävät tärkeitä vapaa-ajanpaikkoja. RuutiExpon pajoissa teemaa kommentoi runsas 100 nuorta. Tammikuuksi 2017 palkattiin Kati Rinne jatkokäsittämään aineistoa ja kirjoittamaan raporttia.

AINEISTON TARKASTELU JA KÄSITTELY

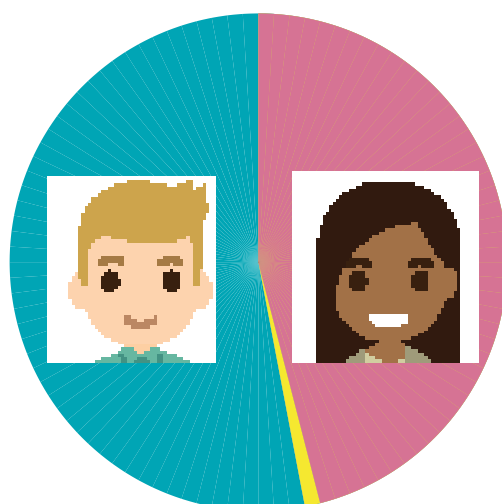
Käsiteltävän aineiston muodostaa 1510 nuoren yksittäiset haastatteluraportit. Tyttö ja poikia pyrittiin haastattelemaan yhtä paljon ja tässä myös onnistuttiin: vastanneista tyttöjä oli 46 % ja poikia 53 %.

Ruotsinkielinen yksikkö suoritti suurimman osan haastatteluista ruotsiksi ja tämän lisäksi jokunen suomeksi haastateltu oli myös ruotsinkielinen. Koko kysely ja kaikki materiaalit käännettiin myös ruotsiksi.

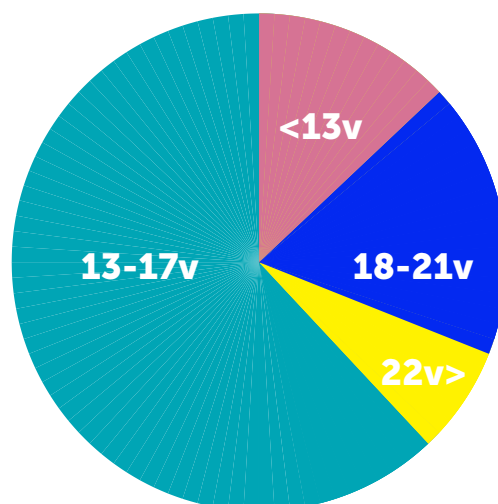
Erillisiä kieliä mainittiin yhteensä 44. Helsingissä puhutaan yhteensä 135 eri kieltä. Muunkielisiä on haastateltu suhteessa hieman vähemmän kuin heitä todellisuudessa on. Venäjän ja vironkieliset ovat selkeästi aliedustettuina haastatteluissa ja somalinkielisiä on myös vähemmän.

Kohdatuista nuorista noin 100 asui muualla kuin Helsingissä, mutta heistäkin suurin osa pääkaupunkiseudulla. Sukupuoli on raportoitu haastattelijan arvion mukaan, ei nuoren oman määritelmän. Haastatelluista yhdelle prosentille oli arvioitu sukupuoleksi muu/ei tietoa.

SUKUPUOLI:

IKÄ:

Puhutut kielet:

Jalkautumisen ja haastattelujen tuottamaa monipuolista tietoa on analysoitu koodaamalla avointen vastausten usein toistuvia mainintoja ja teemoja. Lisäksi tarkasteltiin erilaisia taustamuuttujia, lähinnä ikää, sukupuolta, kieli-ryhmää ja asuinalueita suhteessa vastauksiin.

Koska haastattelut toteutettiin suunnitellusti nuorisotyöyksiköiden toiminta-alueilla aineiston tarkastelussa keskityttiin siihen, mitä yksikön alueella liikkuvat nuoret ovat vastanneet, riippumatta siitä missä päin Helsinkiä he todellisuudessa asuvat. Tällä hahmotetaan alueilla tosiasiallisesti liikkuvien nuorten ajatuksia. Muutamassa tapauksessa on kiinnitetty huomioita myös asuinalueeseen. Raportissa tehdään ero näiden tarkastelujen välillä.

Nuorten haastatteluaineistossa on kolme selkeää pääteemaa: **nuorten vapaa-ajan vietto Helsingin eri alueilla, tulevaisuudennäkymät ja mikä heille on tärkeää**. Analysoinnissa on keskitytty pääasiassa avointen kysymysten vastauksiin, jotka kertovat nuorten omista näkemyksistä ja ensimmäisistä mietteistä, joita kysymys on heissä herättänyt. Lainausten yhteydessä kerrotaan nuoren arvioitu sukupuoli, ikähaarukka ja nuoren asuinpaikka, ei siis yksikön alue, jolla nuori kohdattiin.

Raportin loppupuolella pohditaan jalkautumista ja nuorten haastatteluja nuorisosiainkeskuksen työntekijöiden näkökulmasta ja miten menetelmää voidaan kehittää jatkossa.

NUORTEN KOKEMAT MAHDOLLISUUDET

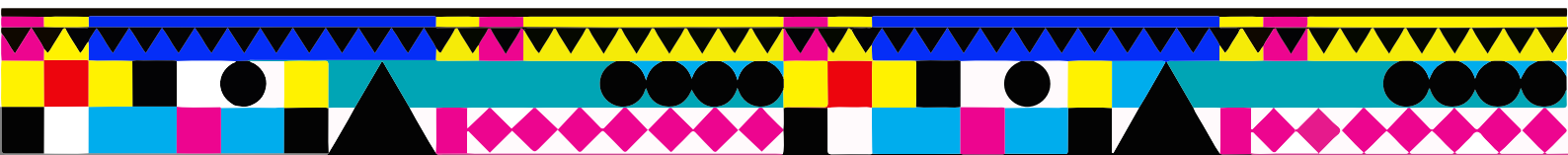
Haastattelulomakkeessa oli mukana nuorten hyvinvointikertomuksen kokemustiedon keruussa hyödynnetty kysely, jolla kartoitetaan nuorten kokemia mahdollisuuksista Helsingissä. Kysely on osa laajempaa kokemustiedon keräystä: <http://www.nuortenhyvinvointikertomus.fi/kokemustieto/hyvinvoinnin-kokemustieto/kokemustiedon-kerays>

Jalkautuneiden työntekijöiden antaman palautteen mukaan kyllä-ei –pohjainen kysely ei toiminut kovin hyvin haastattelutilanteissa. Osa väittämistä oli liian henkilökohtaisia ja nuoret vastasivat herkemmin kyllä kuin ei jo ryhmäpaineenkin vuoksi. On myös epäselvää, miten väittämät ymmärrettiin, minkä vuoksi vastausten tarkempi analysointi on hankalaa ja tulokset voivat olla jossain määrin epäluotettavia.

Toisaalta on huomattava, että vastausten runsas määrä kertoo suuntaa. Kiinnostavaa on myös se, että tietyt teemat näyttävät keräävän enemmän ei-vastauksia. Tämä toistuu eri yhteyksissä toteutetuissa kyselyissä erityisesti turvallisuutta ja vaikuttamista koskevien kysymysten kohdalla. Mahdollisuus saada kavereita ja olla oma itsensä taas ovat toistuvasti kärkipäässä kyllä-vastauksissa.

Eri yksiköiden alueilla kohdattujen nuorten vastauksissa on pientä vaihtelua. Myös vastaajien ikä ja sukupuoli ovat vaikuttaneet näkemyksiin. Nuorten kokemia mahdollisuuksia joihinkin väittämiin pohditaan tarkemmin raportissa käsiteltyjen teemojen yhteydessä.

NUORTEN HYVINVOINTI- KERTOMUS

Mahdollisuuksien toteutuminen; Onko sinulla riittävästi mahdollisuuksia?

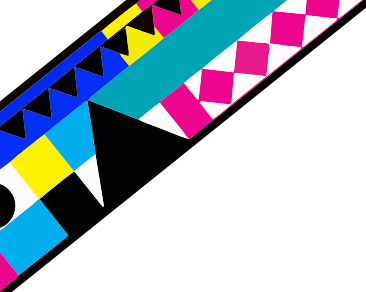

VAPAA-AIKA KAUPUNKITILASSA

Nuoria tavoitettiin haastatteluhetkillä monenlaisen tekemisen parista. Jalkautumiset sijoittuivat monessa tapauksessa iltapäivään tai alkuiltaan, jolloin suuri osa nuorista oli tulossa koulusta tai menossa kotiin. Oltiin kavereiden kanssa liikkeellä tai kavereita odoteltiin. Monet olivat liikkeellä suoraan koulu- tai opiskeluasioissa, jotkut menossa kirjastoon tai nuorisotalolle.

Nuoria kohdattiin kaupoilla ja asioita hoitamassa. He olivat ostamassa välipalaa tai ruokaa, vaatteita tai syntymäpäivälahjoja ja tekemässä Eid-juhlaan liittyviä hankintoja. Mentiin kampaajalle, apteekkiin, kahvilaan tai ravintolaan. Muutama oli menossa ostoksille sisarusten tai vanhempien kanssa.

Nuoret olivat myös matkalla säännölliseen harrastukseen (treenaamaan, tanssimaan, ratsastamaan tai soittoharrastuksiin) tai olivat esimerkiksi valokuvautamassa, skeittaamassa tai scoottaamassa. Erityisesti pojat pelailivat futista ja korista ulkokentillä tai olivat mopoilemassa kavereiden kanssa. Monet hengasivat aukioilla ja kauppojen kulmilla, puistoissa ja kentillä.

Haastatteluviikolla oli syyskuuhun nähden hyvät kesäkelit, mikä vaikutti siihen että nuoret viettivät aikaa ulkona nauttien viimeisistä lämpimistä päivistä kouluvuoden jo alettua. Puistot ja rannat kokosivat nuoria.

Nuoria pyydettiin haastattelussa kertomaan kaksi paikkaa, joissa he viettävät mieluiten vapaa-aikaa. Kotia ei saanut mainita, sillä tarkoituksena oli kerätä tietoa vapaa-ajanvietosta kodin ulkopuolella. Lisäksi tiedossa on, että oma tai kaverin koti on usein tärkeä paikka vapaa-aikana.

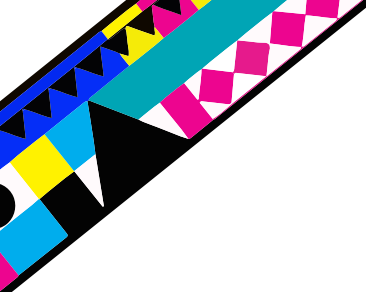
MyMaps-karttapohjaan merkatut paikat löytyvät sivulta:
[tärkeintämulle.munstadi.fi](https://www.munstadi.fi/tärkeintämulle)

NUORTEN MAINITSEMAT PAIKAT VOIDAAN JAKAA ERILAISIIIN KATEGORIOIHIN:

- Tarkat paikat Kaupunginosat
- Lähiöt Keskukset
- Ostarit Isot kauppakeskukset
- Kohtaamispaikat..... Tekemisen paikat
- Ulkotilat Sisätilat
- Julkiset tilat Puolijulkiset tilat

Nuorten mainitsemia mieluisia ajanviettopaikkoja:

Nuoret mainitsivat paljon laajoja alueita, kuten kaupunginosia tai keskustan. Kun tarkastellaan konkreettisempia kaupunkitiloja, selkeästi eniten mainittiin erilaisia **liikuntapaikkoja- ja kenttiä**, joissa sekä urheiltiin että istuskeltiin. **Isot kauppakeskukset** olivat toiseksi yleisen ajanviettopaikka. Tämän jälkeen tulivat erilaiset puistot, nuorisotalot, kirjastot ja koulualueet. Mainintoja keräsivät myös **kahvilat, ravintolat ja baarit**. Lähiöostarit olivat selkeästi oma ryhmänsä, erotuksena isoihin kauppakeskuksiin.

Haastatteluissa huomattiin, että nuorten saattoi olla jopa vaikea nimetä kahta mieleistä vapaa-ajanpaikkaa. Toiseksi paikaksi saatettiin mainita jokin nopeasti mieleen tuleva paikka, vaikka kirjasto. Nuorten selkein ajanviettotapa on hengata kaveriporukan kanssa tai yksin useimmiten paikoissa, joissa ei ole määriteltä ja ohjattua toimintaa. Päämäärättömältä vaikuttava hengailu on nuorten keino ottaa tiloja haltuun ja olla osallisia julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa.

Nuoret mainitsivat useimmiten olevansa vapaa-ajalla kavereiden kanssa ja jättävät määrittelemättä mitä tehdään ja missä. Näennäinen tekemättömyys kavereiden kanssa on oikeastaan yhdessäoloa sekä sosiaalisten suhteiden ja ryhmäidentiteetin rakentamista. **Ensisijaista on siis kavereiden kanssa oleminen itsessään.**

Hyvä vapaa-aika -hankkeessa on todettu, että tekemättömyys on myös hyvää vapaa-aikaa. Päämäärätön hengailu on tärkeää vastapainoa koululle ja ohjatuille harrastuksille. Hengailu asemilla, aukioilla ja suosituissa nuorten koontumispaikoissa on odottamista, missä tapahtuu ja minne mennään illalla. (Anttila 2016).

Nuorten mainitsemia ajanviettopaikkoja:

Kahvilat, pikaruokalat, baarit
Koulualueet Puistot
Kentät ja liikuntapaikat
Isot kauppakeskukset
Leikkipuistot Kirjastot Nuorisotilat
Lähiöostarit

Skeittarit ja skuuttajat käyttävät kaupunkitilaa luovasti. Urheilukeskus AC Myllypuron parkkipaikka oli siellä tavattujen harrastajien mieleen: "Hyvät tangot ja ei tuu valituksia" (13-17 -vuotias poika, Kontula).

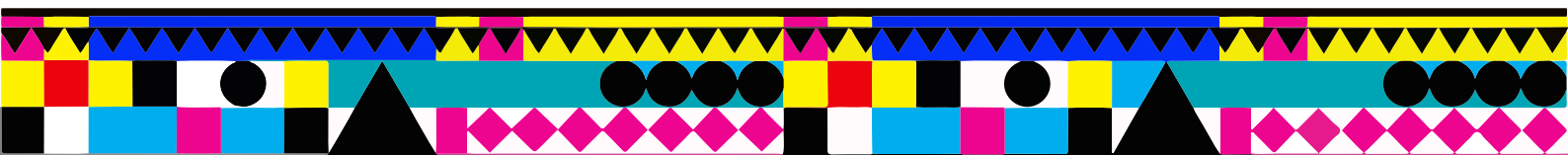
NUORTEN LIIKKUMISEEN VAIKUTTAVAT MONET TEKIJÄT

Helsinki näyttäytyy nuorille sekä laajana toiminta-alueena että omina nurkkinana, joilta harvemmin poistutaan. Kaupungin tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnetään aktiivisesti ja monipuolisesti. Julkiset ja puolijulkiset kaupunkitilat ovatkin ehkä merkityksellisempiä juuri nuorille helsinkiläisille kuin aikuisille tai vanhuksille.

Julkiset liikenneyhteydet määrittävät paljon nuorten liikkumista kaupungissa. Metrolinjalla liikutaan niin itään kuin keskustaan päin erityisesti kauppakeskuksiin ja harrastuspaikoille. Junanraiteet kuljettavat sekä keskustaan että Helsingin rajoille. **Liikenneyhteydet tuovat myös nuoria muualta pääkaupunkiseudulta Helsinkiin ja toisin päin.**

Poikittaiset bussilinjat 550 ja 560 yhdistävät lännen, pohjoisen ja idän alueet, mikä mahdollistaa myös nuorille uudenlaiset liikesuunnat. Samaiset linjat perustuvat avorahastukseen junien, metrojen ja raitiovaunujen tapaan, mikä tekee mahdolliseksi myös pummilla matkustamisen uuteen suuntaan. Nuoret hyödyntävätkin **liputta matkustamista** melko paljon, sillä alle 15-vuotias ei voi saada sakkoa (Helsingin uutiset 31.1.2012).

Luonnollisesti myös ikä vaikuttaa nuorten liikkumiseen. Nuorimmat, alle 13-vuotiaat vastaajat kertoivat vanhempien asettamista rajoista: **"viiden vuoden päästä pääsen liikkumaan jo kauemmaksi"**. Yläkouluikäisillä taas on mahdollisuus liikkua ympäri kaupunkia itsenäisesti. Iän myötä nuoret myös hakeutuvat yhä "aikuismaisempiin" tiloihin, eivätkä esimerkiksi nuorisotalot houkuttele täysi-ikäisyyden kynnyksellä olevia nuoria aikuisia.

KOULUELÄMÄ NÄKY Y MYÖS NUORTEN VAPAA-AJASSA.

Monet olivat haastatteluhetkellä kirjastossa tekemässä läksyjä, menossa koulun järjestämille vierailuille vaikkapa museoon tai suorittavat koulutehtävää julkisessa tilassa ("ope käski tulla tänne"). **Koulu näkyy nuorten vapaa-ajassa** myös siinä, että erityisesti ala- ja yläkoulukäiset hengailevat kavereiden kanssa omien lähikoulujensa pihilla ja niiden urheilukentillä. Vanhemmat opiskelijat taas hyödyntävät usein monipuolisesti oppilaitostensa lähipalveluita.

Oppilaitosten sijainti voi laajentaa tai tiivistää nuorten elinpiiriä.

Muun muassa ammatilliset oppilaitokset (esim. Malmin sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitos), erikoislukiot (esim. ruotsinkielinen Lärkan Haagassa ja Sibeliuslukio Kruununhaassa) ja yliopistokampukset keräävät nuoria laajasti eri asuinalueilta, mikä näkyy oppilaitosten läheisyydessä kohdattujen nuorten kertomissa asuinpaikoissa. Koulupaikan perässä voidaan liikkua vaikka toiselle puolelle Helsinkiä. Toisaalta myös oma asuinalue vaikuttaa koulun valintaan, jos ei olla valmiita lähtemään kauas omilta nurkilta.

Erityiset harrastuspaikat keräävät myös nuoria laajalta. Uimahalleja ja urheilukenttiä löytyy vaihtelevasti eri asuinalueilta, mutta vaikkapa skeittipaikoille tai tanssikouluihin joutuu tulemaan joskus kauempaa. Tullikirjurin skeittipuistossa kohdattiin keravalaisia nuoria ja Tattarisuon moottorihallille tultiin niin Torpparinmäestä, Vantaalta kuin Nurmijärveltäkin. Urheiluhalli FIX Pasilan luona tavattiin nuoria mm. Herttoniemestä, Vantaalta, Espoosta ja Mellunmäestä.

Harrastuspaikkojen sijainti voikin vaikuttaa merkittävästi nuorten vapaa-ajan aktiivisuuteen. Jos omalla lähialueella ei ole harrastusmahdollisuuksia, nuoren pitäisi pystyä liikkumaan pitkiäkin matkoja harrastusten perässä. Tämä ei ole kaikille mahdollista. **Nuoret viettävät enemmän aikaa päämäärättömästi hengaillessa, jos omalla lähialueella ei ole mahdollisuuksia edullisiin harrastuksiin.**

Haastattelupäivänä myös kaupunkitapahtumat keräsivät nuoria yhteen paikkaan (mm. Kissojen yö Korkeasaarella, Itämeriprotesti kansalaistorilla). Huomionarvoista on myös viime kesästä lähtien lapsia, nuoria ja aikuisiakin liikuttanut Pokemon Go -peli. Haastatteluajaksi monet nuoret olivat liikkeellä juuri Pokemonien perässä ympäri kaupunkia. Kirkon luona henganneet tytöt olivat tapaamassa kesän aikaisia riparikavereita. Erilaiset tapahtumat ja ilmiöt saavat nuoria liikkeelle monin eri tavoin.

VAPAA-AJALLA OLLAAN YHDESSÄ JA YKSIN

Omien kaveripiirien koko vaikuttaa myös liikkumiseen kaupungissa. Esimerkiksi Toukolan rantapuistossa yhdessä jututetut ruotsinkieliset kaverukset asuivat eri puolilla Helsinkiä (Ullanlinna, Munkkiniemi, Herttoniemenranta ja Myllypuro) ja heidän suosikkipaikkansa vaihtelivat oman asuinalueen, yhteisen koulun sijainnin, kavereiden kotien ja keskustan kauppakeskusten välillä.

Omalla asuinalueellaan koulua käyvien kaveritkin saattavat olla usein samalta alueelta, jolloin nuoren liikkumaympäristö voi olla paljon pienempi. Harrastuneisuus on toinen kaveripiirien laajuuteen vaikuttava seikka.

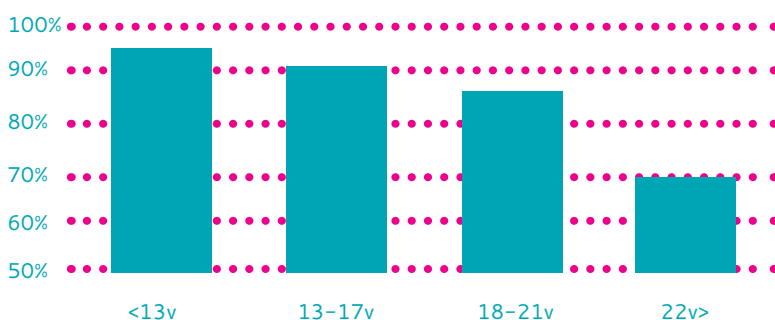
Kouluterveyskyselyn pohjalta on kartoitettu nuorten ystävätilannetta alueittäin (Alsuhaail & Högnabba 2015). Kyselyn mukaan eteläisen suurpiirin nuorilla on laajimmat ystäväpiirit, kun taas idässä ja keskisessä Helsingissä ollaan enemmän yksin tai parin kaverin kanssa. Vaihtelut ovat kuitenkin pieniä. Peruspiirien väliset erot ovat todennäköisesti suurempia. Olisikin tärkeää saada peruspiiritasoista tietoa nuorten kaverisuhteista paikallisen toiminnan kehittämiseksi ja resurssin suuntaamiseksi.

Nuoret kertovat viettävänsä aikaa myös yksin: käydään salilla, luetaan, kuunnellaan ja soitetaan musiikkia. Yksinolo vaikuttaisi olevan useimmiten vapaaehtoista ja tarpeellisenkin asia joillekin nuorille. Toisaalta jalkautumisella ei ole tavoitettu niitä nuoria, jotka ovat pakon edessä yksin kotona ilman kavereita.

MAHDOLLISUUDET SAADA KAVEREITA

Nuorilta kysyttiin kyllä–ei –kysymyksellä, onko heillä mielestään mahdollisuuksia saada kavereita. Melkein kaikkien (97 %) mielestä on. Tyttöjen ja poikien vastauksissa ei ole juuri eroa. Ruotsinkieliset kokevat mahdollisuuden hieman paremmaksi kuin suomen tai muunkieliset.

Mahdollisuudet saada kavereita:

Nuoret aikuiset kokevat uusien kavereiden saamisen hieman hankalammaksi kuin nuoremmat. Tämä selittyy osittain sillä, että täysi-ikäisille ystäväpiirit ovat jo vakiintuneet. Toisaalta ollaan elämänvaiheessa, jossa elämänpiiri muuttuu. Osa nuorista aikuisista asuu jo itsenäisesti, osa vielä lapsuudenkodissa. Joillakin on jo omia lapsia. Moni on ehkä juuri muuttanut Helsinkiin: muualta Suomesta muuttaa vuosittain lähes 10 000 20–24-vuotiasta ja ulkomailtakin peräti noin 1 000 (Nuorten hyvinvointikertomus 2016).

Nuorten aikuisten kokemasta yksinäisyydestä on kirjoitettu mm. Yksin kaupungissa – julkaisussa (Väliniemi–Laurson, Borg & Keskinen 2016).

”

Yksin.
Piirrän ja maalailen.
18–22v tyttö,
Pihlajamäki

”

”

Arvostan
yksin oloa, ennen
skeittasin, nykyisin juoksen,
kuuntelen musaa ja soitan.

Poika, yli 22v,
Kannelmäki

”

”

Minulle on
tärkeintä kaverit ja että
saa olla myös yksin.

Tyttö 13–17v,
Lauttasaari

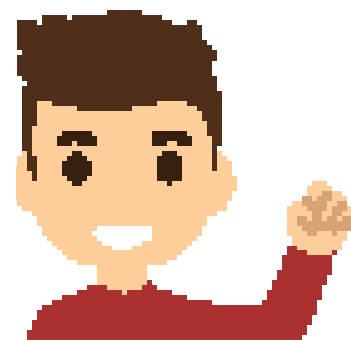
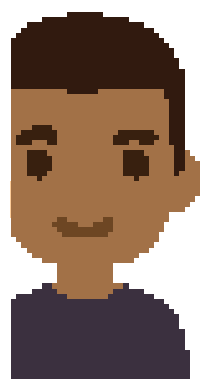
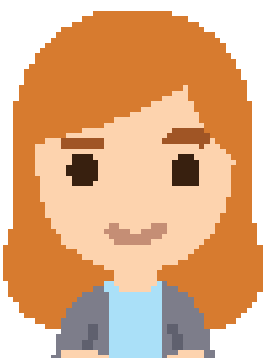
”

”

Luen
kirjoja, mediotin,
jonglööraan, olen yksin,
musiikkia soittelen.

Yli 22v. Poika,
Herttoniemi

”

VAPAA-AJALLA OLLAAN SISÄLLÄ JA ULKONA

Nuoret viettävät aikaa ulkona ja julkisilla paikoilla todennäköisesti muuta väestöä enemmän. Haastavinta on yleensä löytää sopivia sisätiloja, joissa viettää aikaa kavereiden kanssa. Aina ei ole rahaa istua kahviloissa, ruokapaikoissa tai maksullisissa kulttuuri- ja liikuntapaikoissa. Oma tai kavereiden kotikaan ei välttämättä ole houkutteleva. Kirjastoihin mennään useimmiten tekemään koulujuttuja ja nuorisotaloilla käyvät tietyt porukat.

Haastatteluissa nuoret mainitsivat paljon kaupallisia sisätiloja. Isot kauppakeskukset ja ostarit ovatkin tunnetusti suosittuja nuorten hengailupaikkoja. Itäkeskus kerää yhteen Itä-Helsingin nuoret ja keskustassa Kamppi ja Forum vetävät puoleensa nuoria ympäri pääkaupunkiseutua. Nuorten suosimat paikat voivat olla hyvinkin tarkkoja: hengataan juuri Forumin McDonald'sissa tai steissin Burger Kingissä. Näiden lisäksi eri kaupunginosien "lähiöostarit" mainittiin myös usein ja niille tultiin lähialueilta.

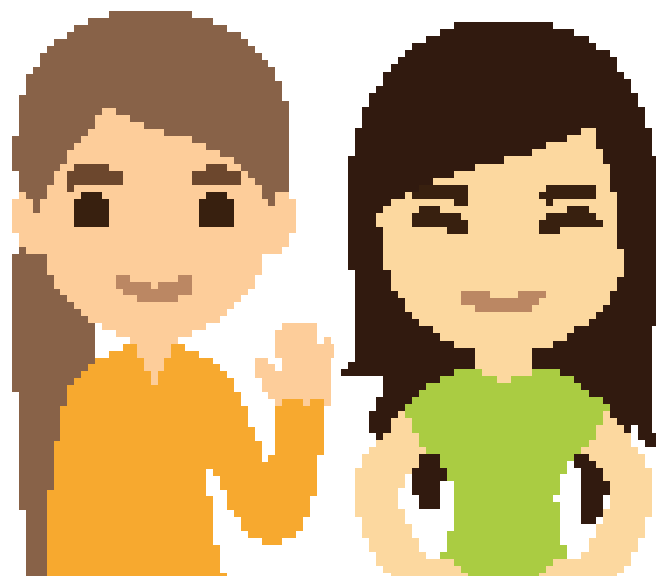
Myös pienemmät kaupungit omilla kotikulmilla keräävät nuoria rakennuksen nurkille ja auloihin. Torpparinmäen S-marketilla oltiin ostamassa välipalaa, pelaa- massa pelikoneita sekä vain hengailuun kavereiden kanssa. Tämän kaltaiset paikat ovat hyvä esimerkki nuorten tavasta ottaa tiloja haltuun alueilla, joissa ei välttämättä ole paljoa vaihtoehtoja tekemiselle. Lähikauppoja ja pieniä liiketiloja harvemmin suunnitellaan nuorten ehdoilla, vaikka nuoret olisivat niidenkin aktiivisia käyttäjiä.

Nuorilla on aina tarvetta tiloille, joissa voi hengata vapaasti ja jotka sopivat nuorten tapoihin viettää aikaa kavereiden kanssa. Tarpeita on tietysti yhtä paljon kuin nuoriakin. Urheilulliset nuoret kaipaavat ilmaisia liikuntatiloja, valaistuja urheilukenttiä, vapaita kenttävuoroja sekä edullisia kuntosaleja. Skeittarit ja skuuttaajat hyödyntävät paria kymmentä ulkoskeittipaikkaa, mutta tarvitsisivat tiloja myös sade- ja talvikeleille.

Lukemiseen uppoutuvat ja koulutehtäviinsä panostavat taas toivovat rauhallisia mutta väljiä opiskelutiloja, kun kotona ei ole tilaa tai hiljaisuutta keskittyä. **Esimerkiksi Itäkeskuksessa Stoaan kirjaston parvella tavattiin nuoria, jotka kokivat paikan sopivaksi juuri heidän tarpeisiinsa:**

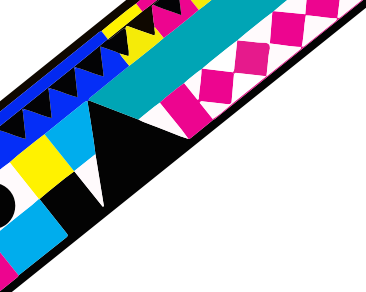
” Kukaan täällä ei mulkoile, jos liikkuu välillä.

13–17v. tyttö
Kontula ”

” Stoaan parvi on hyvä paikka siellä voi puhua ja liikkua, eikä kukaan katso niin kuin kirjastossa katsotaan jos puhuu ja liikkuu.

13–17v tytöt
Itäkeskus ”

Kampin Walkers-talo on hyvä esimerkki nuorten omasta paikasta, jonne tullaan ympäri Helsinkiä viettämään aikaa kavereiden kanssa. Yhdeksi syyksi talolla olemiseen mainittiin myös ”halpa kahvi”. Oman rahan puute vaikuttaa paljolti nuorten tapaan viettää vapaa-aikaa. Vaikka hengaillaan kaupallisissa tiloissa, kuluttamiseen ei silti ole rahaa. Tämä aiheuttaa usein ristiriidan, mikä näyttäytyy nuorten turhanpäiväisenä olemisena tiloissa, jonne he eivät ”kuulu”.

Esimerkiksi nuorten näkyvä parveilu keskustan kauppakeskuksissa on herättänyt keskustelua siitä, kuuluvatko nuoret näihin tiloihin (ks. Tani 2011).

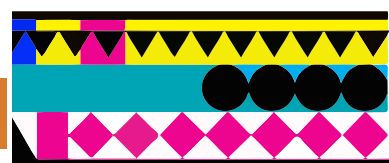
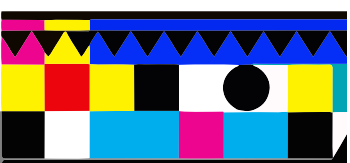
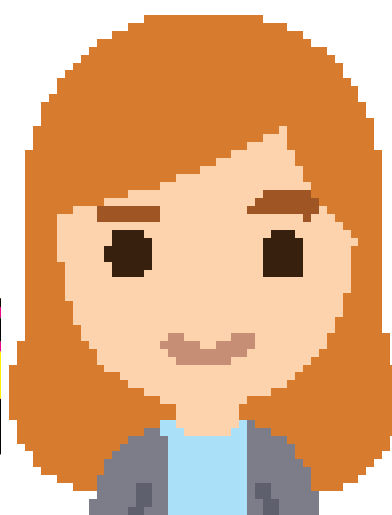
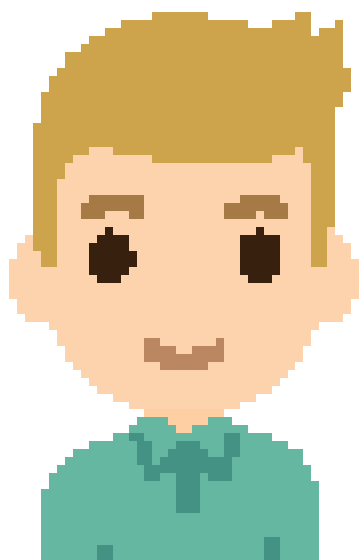
Sisätilojen puuttuessa ja muutenkin nuoret viettävät paljon aikaa ulkona erilaisissa puistoissa ja pihamailla. Tietyt paikat profiloituvat nopeasti ”nuorten paikoiksi”, joissa nuoret tapaavat toisiaan ja hengailevat ilman sen kummempaa tekemistä. Yksinkertaisia vastauksia hengailuun olivat ”koska kaveritkin on täällä” ja ”ei ole muuta tekemistä”.

”Pihlajamäen ostoskeskus on ihan jees paikka. Siellä kokoontuu paljon kavereita. Juoppoja jos sais pois, mut on ihan hyvä että niillä on myös oma paikka olla.” 13–17 v. poika, Savela

Nuorten tilalliset tarpeet voivat olla hyvinkin yksinkertaisia. Talin liikuntapuitossa oltiin, koska ”pääsee istumaan”. Yläkouluikäiset pojat hengasivat Viikin entisen kuplahallin viereisellä kopilla, koska ”tääl on penkki, tää on lähellä ja tää on mukava hengailupaikka”. Samat pojat toivoivat Viikkiin ”Alepalla Otto-automaattia” ja ”safkamestaa, esim. Mäkkäri”. Pikaruokaloita toivoivat monet muutkin omille nurkilleen.

” Mielummin tässä
(leikkipuisto Tervapääsky)
kun Pinetossa
(paikallinen kuppila).
Poika 18–22v.
Tapaninvainio ”

” Oon
Kampissa, koska tääl
on kaikki ketä tunnen.
Vietän mieluiten aikaa
Itä-Helsingissä tai
keskustassa.
18–22 v. tyttö,
Roihuvuori ”

LEIKKIPUISTOISSA TAVATTIIN NIIN LAPSIA KUIN VÄHÄN VANHEMPIAKIN NUORIA.

Herttoniemenrannassa Tuoriniemen puistossa oli kivaa ja siellä viihdyttiin, koska oli tullut "kaikkia uudistuksia, niin kuin trampoliini"
13-17 v. tyttö, Laajasalo.

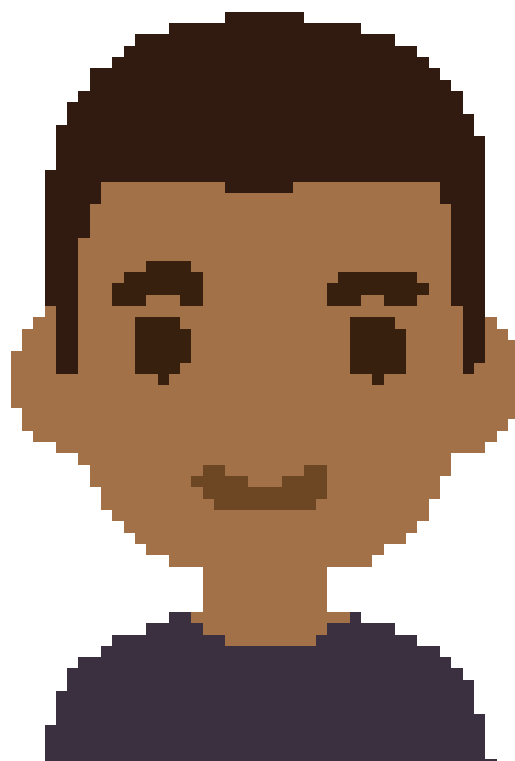
Vanhempien nuorten läsnäoloa lasten leikkipaikoilla usein paheksutaan. Yhtälailla heillä on kuitenkin tarve istua ja viettää aikaa kavereiden kanssa jossakin muualla kuin kotona tai kaupallisissa tiloissa:

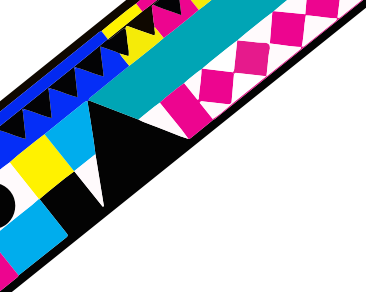
"Leikkipuisto Tervapääsky, tää on mukava paikka, tääl saa olla rauhassa. Ja sitten täs on kauppa ihan vieressä. Vietän aikaa Tapaninvainioissa tai sit jos-sain baarissa, käydään tossa Pinetossa. Me vaan ollaan milloin missäkin. Joskus ajellaan autoilla ympäriinsä ja välillä lähdetään jonnekin kauemaskin, vaikka Lohjalle. Keskustassa ei olla paljoo, paitsi baarissa. Yleensä tuttujen kavereiden kanssa."
18-12 v. tyttö, Tapaninvainio

Vapaa-ajanvietossa ei haastatteluiden pohjalta havaittu merkittäviä eroja tyttöjen ja poikien välillä tai eri kieliryhmien välillä. Todellisuus kuitenkin on, että kaupunkitila ja ajanviettomahdollisuudet ovat monin tavoin eriytyneet myös nuorille. Harrastuksissa enemmän huomioita ja arvostusta saavat yleensä poikavaltaiset liikuntaharrastukset, tytöille on tarvetta suunnitella yhä omia tiloja, eri toimintojen kulttuurisensitiivisyydestä puhumattakaan. (ks. Häkli, Kallio & Korkiamäki 2015: Myönteinen tunnistaminen.)

” Nuoret tarvitsevat tiloja missä olla, ei tarvii ostaa mitään. Semmosia vapaita tiloja.

13-17 v. poika,
Laajasalo ”

Nuorisotyöyksiköillä oli mahdollisuus esittää myös omia alueellisia kysymyksiä kohtaamilleen nuorille. Useimmiten tiedusteltiin, millaisia palveluilta tai toimintoja nuoret kaipaisivat omalle alueelleen. Vastauksissa toistuvat tutut teemat: kotoisia hengailutiloja, sohvia kauppakeskuksiin, edullista ruokaa ja virvokkeita, penkkejä ja katoksia ulkotiloihin, sisätiloja talvella, latauspistokkeita puhelimille, opiskelutiloja, erilaisia harrastustiloja (urheilu, musiikki, taide...) ja sosiaalisia yhteistiloja- tai kahviloita. Nuoret toivovat myös tiloja eri-ikäisille nuorille: täysi-ikäiset eivät halua hengata samassa tilassa "lasten" kanssa.

"Olis omaa tilaa missä vois olla toisten kanssa, joku tila."

13-17 v. tyttö, Pikku-Huopalahti

"Joku vapaa nuorten mesta, jossa joku ei hengitä niskaan."

13-17 v. poika, Oulunkylä

"Oman ikäisille suunnattu paikka (ei tulisi ruuhkaa eikä riitaa)."

alle 13 v. tyttö, Kannelmäki

Voisi sanoa, että nuorten tilan tarve on yhtä lailla henkinen kuin fyysinen. Kaupunkiin kaivataan paikkoja, joissa voi viettää aikaa toisten nuorten kanssa omaehtoisesta hengailusta tai jotakin harrastusta mutta ollen samalla osa yhteistä, aikuismaista, kaupunkitilaa.

NUORTEN REVIIRI NIIN OMISSA NURKISSA KUIN KESKUKSISSA

Nuoret Helsingissä 2011 – tutkimuksen mukaan kaksi kolmasosaa 11–19-vuotiaista helsinkiläisnuorista tapaa kavereitaan oman asuinalueensa ulkotiloissa (Keskinen & Nyholm 2011, 71). Nyt tehtyjen haastatteluiden pohjalta nuoret vaikuttavatkin liikkuvan suurimmaksi osaksi omilla asuinalueillaan lähipuistoissa ja liikuntakentillä, koulujen pihilla sekä ostareiden ja kauppojen kulmilla. Jos kaverit asuvat samassa naapurustossa, tarve lähteä kauas omista nurkista vähenee ja aikaa vietetään pitkälti omalla alueella, erityisesti nuorimpien kohdalla.

Haastatteluissa pohjoinen, koillinen ja läntinen Helsinki näyttäytyvät alueina, joilta ei liikuta kovin kauas, poikkeuksena junaradan läheisyydessä olevat alueet. Maunulasta mennään Oulunkylän ostarille ja Länsi-Pakilasta oleva tyttö kertoi viettävänsä aikaa ajelemalla "busseilla 63 ja 67". Malminkartanossa hengataan Apollon kentällä ja Piianpuistossa, nuorisotalolla sekä vanhan ostarin ja kirjaston luona.

Haagan yksikön alueella tavatut nuoret olivat pääasiassa suuntaamassa pois alueelta mielenkiinnon kohteisiinsa. Munkkiniemessä monet olivat menossa keskustaan päin. Munkkiniemen alueen nuoret myös harrastavat ja liikkuvat paljon vapaa-ajallaan, mikä näkyi heidän mainitsemisensa vapaa-ajanviettopaikoissa. Lauttasaareissa ollaan selkeästi sekä kotisaarella että mennään keskustaan. Herttoniemi näyttyy läpikulkupaikkana, jossa liikkuu paljon nuoria muilta alueilta.

Itä-Helsingissä nuorten liikehdintä painottuu melko laajasti idän alueelle ja Itäkeskukseen sykkeeseen. Kannelmäkeen muutama vuosi sitten avattu kauppakeskus Kaari kerää mainintoja läntisen Helsingin nuorilta. Muuten läntinen Helsinki näyttyy nuorten puheissa pirstaleisempänä alueena verrattuna itäiseen Helsinkiin, jossa tietyt asuinalueet ovat melkein ”kyläisiä” yhteisöjä.

Nuorten liikkuminen asuinalueilta muualle:

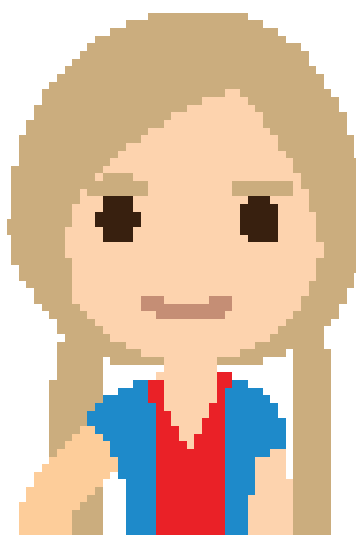

- Roihuvuorossa asuva 13–17v. tyttö hengailee mieluiten Kontulan ostarilla ja Kampin walkersissa.
- Töölön ala-asteen pihalla kohdatut kaverukset pelasivat korista. Toinen asuu Töölössä ja toinen Pikku-Huopalahdessa. He viettivät aikaa molemmille alueilla. 13–17 v. pojat
- Kytöniityn päiväkodin (Paloheinä) luona haastatellut Länsi-Pakilalaiset 13–17v. pojat kertoivat hengailevansa Pakilan ja Paloheinän alueella.
- Itiksessä shoppailemassa ollut pihlajanmäkeläinen 18–22 v. tyttö viettää aikaa mieluiten Kaivarissa puistossa tai Viikin kirjastolla.
- 18–21 v. vuosaarelainen tyttö tavattiin Tuoriniemen rannalla. Hän kertoi viettävänsä aikaa Itäkeskuksessa ja keskustan kahviloissa.
- Vantaalaiset 18–21 v. tytöt kohdattiin Sitratorilla Kannelmäessä: ”Ei ole mitään tekemistä, joten kierrellään ja kattellaan paikkoja”.
- He mainitsivat ajanviettopaikoiksi Hakaniemen puiston ja Alppipuiston
- Puistolassa asuva 13–17 v. tyttö tavattu Malmin putkessa, kertoo hengaavansa eskustassa ja Puistololan peruskoululla.
- Pukinmäen urheilupuistossa kohdattu 18–22 v. Suutarilassa asuva poika hengailee mieluiten Malmin nutalla ja Tapaninvainion K-kaupalla.
- Pohjois-Haagalainen Malminkartanon kirjastolla haastateltu 13–17 v. poika kertoi viettävänsä aikaa Sitra-torilla ja Haagan asemalla.

” Oon jakomäen
nutalla koska on perjantaina
ja nuta on myöhään auki. Jakomäki
on pieni ja pyöree eikä sieltä voi karkaa.
Yleensä vietän vapaa-aikaa täällä tai
rautatientorilla. Tulevaisuudessa haluisin
asua Amerikassa ja seurustella
edelleen saman pojan kanssa.

Tyttö 13–17v.
Jakomäki

”

Kantakaupungissa ”Suur-Kallion” alueella kohdatut nuoret asuivat ympäri Helsinkiä. Erityisesti nuoria aikuisia alueelle houkuttelevat tietyt puistot, kahvilat ja baarit. Laajemmin eteläisen Helsingin alueella nuoret levittäytyvät ydinkeskustan kauppakeskusten lisäksi puistoihin, kuten Ruttupuistoon, Koffin puistoon ja Kaivopuistoon.

Nuorten elinpiiri ei tietenkään rajoitu vain Helsinkiin vaan laajenee lännessä Espoon ja pohjoisessa Vantaan, erityisesti Tikkurilan, suuntaan. Samoin muista kunnista tullaan Helsinkiin päin, niin keskustaan kuin jäädään radanvarren lähiöihin.

Tuleva länsimetro lisännee läntistä liikehdintään entisestään. Edellisessä nuorten havainnointi ja haastattelut -raportissa ”Kaverit keskiössä” (Merimaa 2015, 31–32) todetaan, että nuoret liikkuvat omilla asuinalueilla laajasti, kun taas niiden ulkopuolelle lähdeittäessä mennään yleensä tiettyyn määrän päähän. Nuorten käsitys kaupungista vaikutti pistemäiseltä, eikä paikkojen laitamille juurikaan eksytty.

Tämänkertaisen jalkautumisen perusteella asia ei kuitenkaan näytä olevan aivan näin selkeä. Yhtälailla oma asuinalue kuin keskusta olivat laajoja käsitteitä. Tämän lisäksi mainittiin paljon yksittäisiä paikkoja niin omilta alueilta, kuin keskustasta. Jos tarkastelee vastanneiden nuorten asuinalueita, haastattelu- paikkaa ja mainittuja suosikkipaikkoja, niin liikehdintä eri paikkojen välillä on yhtälailla laajaa kuin pistemäistä.

Edellisessä raportissa todettiin myös, että ”asuinalueita enemmän nuoren tapoja olla ja elää määrittävät hänen sosiaaliset suhteensa” sillä jokaiselta asuinalueelta löytyy sekä ”hengailijoita että aktiiviharrastajia” (Merimaa 2015, 25–27). Samoin Hyvä vapaa-aika -hankkeessa on todettu, että asuinalue vaikuttaa siihen, miten paljon nuori liikkuu vapaa-ajalla ja kuinka suuri hänen elinpiirinsä on.

Konkreettisesti jo matkakorttikauden olemassaolo ratkaisee jo paljon, voiko nuori vaivatta liikkua kauas kotoa. Joillekin nuorille keskustan kauppakeskuk- sille lähteminen tai harrastuspaikoille meneminen on todella iso juttu. Hank- keen mukaan nuorten vapaa-ajan mahdollisuudet tuleekin ymmärtää suhtees- sa asuinympäristöön. (Kesti-Helia 2016.)

Vuoden 2016 jalkautuminen vahvistaa tätä ajatusta. Riippuu pitkälti nuoren vapaa-ajanviettotavoista, kuinka laajalla alueella kaupungissa liikutaan ja mil- laisissa paikoissa käydään. Lähes aina mukana menossa ovat kaverit.

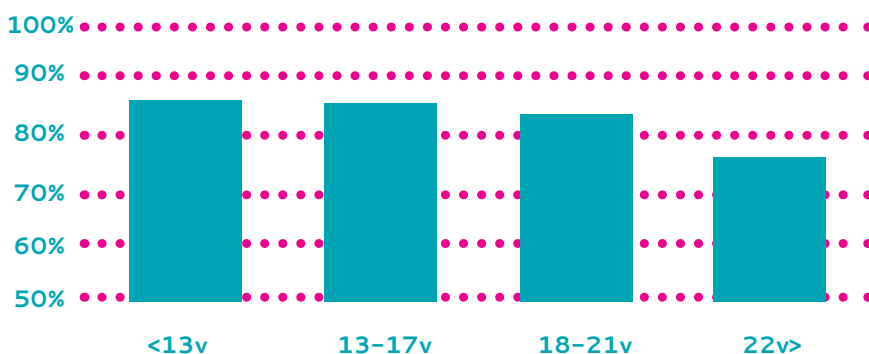
Haastateltujen joukossa oli myös kahden kodin nuoria, jotka saattoivat mainita asuinpaikakseen kaksi toisistaan kaukana olevaa aluetta. Eroperheiden nuorille liik- kuminen kahden kodin, koulun ja harrastusten välillä aiheuttaa omat haasteensa.

TUNTUUKO OMA KAUPUNKI TURVALLISELTA?

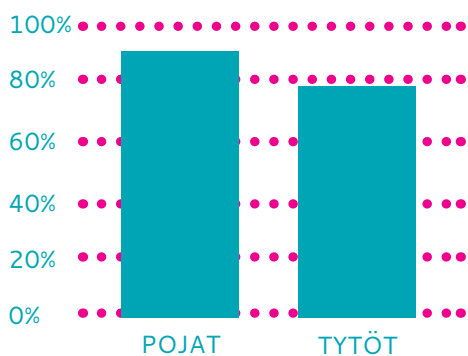
Nuorilta kysyttiin heidän kokemastaan turvallisuudentunteesta kahdella eri kyllä-ei -kysymyksellä. Vain muutama kaikista kohdatuista nuorista koki turvattomuutta omalla asuinalueellaan, eikä tunteeseen vaikuttanut vastaa- jan ikä. Tulos poikkeaa kaupungin turvallisuustutkimuksesta, jonka mukaan 15–29-vuotiaista helsinkiläisistä pojista 89 % ja tytöistä 72 % kokee oman asuinalueensa turvalliseksi (Helsingin kaupungin tietokeskus 2015).

Turvattomuutta koettiin enemmän, kun kysyttiin saavatko nuoret mielestään liikkua vapaasti ilman pelkoa väkivallasta ja häirinnästä. 15 % vastaajista ko- kee, että eivät saa. Tämä tunne oli erityisen suuri yli 22-vuotiaiden vastaajien joukossa. Tytöt kokevat huomattavasti enemmän turvattomuutta kuin pojat. Turvallisuustutkimuksen mukaan Helsingin keskustan turvattomaksi tuntee 15–29-vuotiaista pojista 78 % ja tytöistä 56 %. (Helsingin kaupungin tieto- keskus 2015).

Turvallisuus kaupungissa ikäryhmittäin:

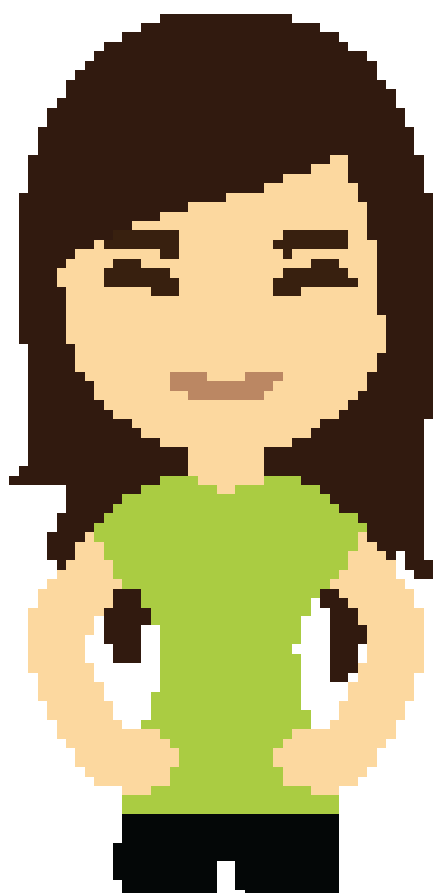
Turvallisuus kaupungissa, sukupuoli:

Eri alueilla kohdattujen nuorten kokemukset turvallisuudesta vaihtelivat melko paljon. Omalla asuinalueella **eniten turvattomuutta kokivat Kannelmäen (13 %) ja Malmin (15 %) alueilla kohdatut nuoret**. Munkkiniemessä taas kaikki kohdatut nuoret (100 %) tunsivat olonsa turvalliseksi omalla asuinalueellaan.

Yleisemmin liikkueissaan **pelkoa kokivat eniten Kannelmäen (28 %), kantakaupungin (20 %), Haagan (21 %) sekä Pasilan (19 %) ja Malmin (19 %) alueilla kohdatut nuoret**. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvista viidesosa kokee pelkoa liikkueissaan kaupungissa.

Itäinen Helsinki korostuu usein julkisessa keskustelussa levottomana alueena, mutta tämä ei näy juurikaan nuorten vastauksissa. Sen sijaan **Kannelmäen alueella liikkuneet nuoret kokivat eniten turvattomuutta**.

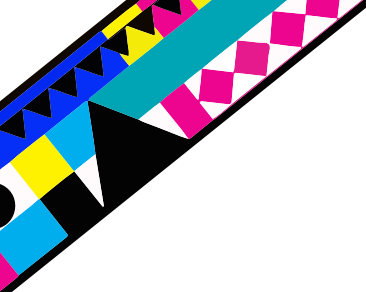

”

Itiksen alueella tarvitaan lisää vartijoita, koska alueella on nykyään paljon spurguja.

13–17 v. tyttö,
Herttoniemi

”

Onko tiettyjen lähiöiden turvattomuudesta ja levottomuudesta tullut jo niin normaalia, että siihen on turruttu eikä sitä haastateltaessa enää edes mainita?

Turvallisuus on myös yksi nuorten mainitsemista tärkeistä asioista, liittyipä se sitten henkiseen tai fyysiseen turvallisuuteen. Turvattomuuden tunnetta aiheuttavat ennen kaikkea levottomat aukiot, ostarit ja asemat, joiden kulmilla liikkuu päihtyneitä ihmisiä.

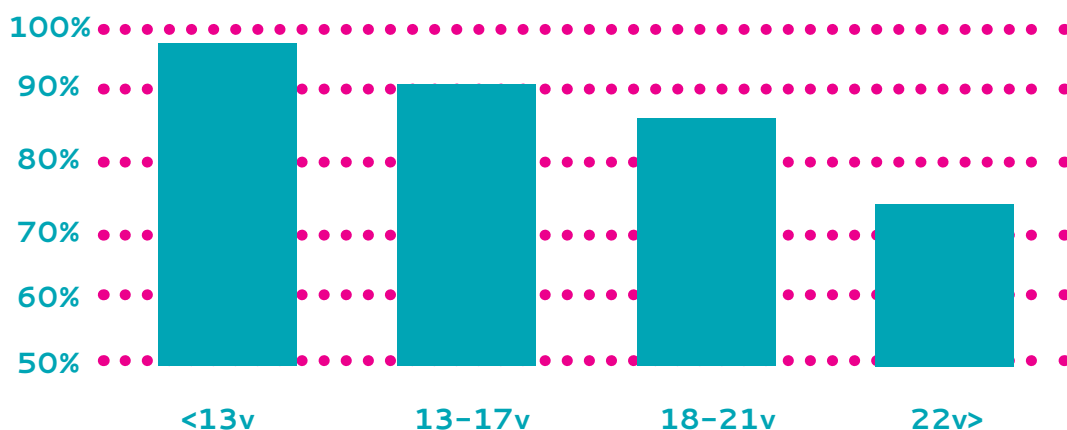
“Alueella on viikonloppuisin paljon aikuisia kännissä.”
13–17 v. poika, Herttoniemi

“Alepa ja ostari inhottavia paikkoja, aukiolla on välillä pelottavaa.”
alle 13 v. pojat, Malminkartano

“Länsimäessä ja Mellunmäessä on hiukan katsottava ympärilleen, että missä kunnossa ihmiset ovat.” 18–22 v. tyttö, Länsimäki

Mahdollisuus sopivaan asumiseen:

ITSELLE SOPIVA ASUMINEN

Nuoret muuttavat myöhemmin pois lapsuudenkodistaan kuin 10 vuotta sitten. Useimmiten aluksi muutetaan yksin, mutta nuoret aikuiset asuvat yhä useimmin yhteistalouksissa kämppiksen tai seurustelukumppanin kanssa. (Kajosaari 2016, 52.) Asumisen kalleus Helsingissä vaikuttaa selkeästi nuorten itsenäisen asumisen mahdollisuuksiin.

Nuorilta kysyttiin, onko heillä mielestään mahdollisuuksia asua itselle sopivalla tavalla. Kysymys osoittautui haastattelutilanteessa hieman hankalaksi ymmärtää, sillä asuminen voidaan käsittää monella tavalla: perheen kotina tai omana tulevaisuuden kämppänä, tietynlaisena asuintalona tai laajempaan asuinymäristönä. Nuorisioasiankeskuksen Oman muotoinen koti – hanke pureutuu syvemmin nuorten näkemyksiin itselle nuorille sopivasta asumisesta omanmuotoinenkoti.munstadi.fi

Kaikista kohdatuista nuorista yhdeksän kymmenestä koki, että heillä on mahdollisuuksia sopivaan asumiseen. Kokemus asumisesta muuttuu nuorten aikuisten kohdalla huonompaan suuntaan, kun kotoa pois muuttaminen tulee ajankohtaiseksi.

Eri alueilla kohdattujen nuorten kokemukset asumisesta vaihtelivat jonkun verran. Kantakaupungissa haastateltiin enemmän nuoria aikuisia, joista reilu viidennes kokee, ettei sopiva asuminen ole mahdollista. Myös Malmin alueella haastatelluista viidesosa kokee asumisen epäsopivaksi kun taas Munkkiniemen kulmilla vain pari prosenttia vastaajista.

Nuorten visioita tulevaisuudesta:

Yrittäjät Ulkomailla
Muita elämänhaaveita Ei osaa sanoa
Opiskelemassa tai töissä
Korkeakoulussa Ammattiurheilijat
Pessimistiset Luovalla alalla
Duunaritöissä

Kantakaupungissa on selkeästi eniten 1–2 hengen asuntokuntia. Samoin Munkkiniemen yksikön alueella on enemmän pieniä kotitalouksia. Munkkiniemen alueella asuminen on kuitenkin hieman väljempää, mikä saattaisi osiltaan selittää kokemuksen mukavammasta asumisesta. Malmin yksikön alueella taas asutaan tiiviimmin. (Kajovuori 2016, 38–42.)

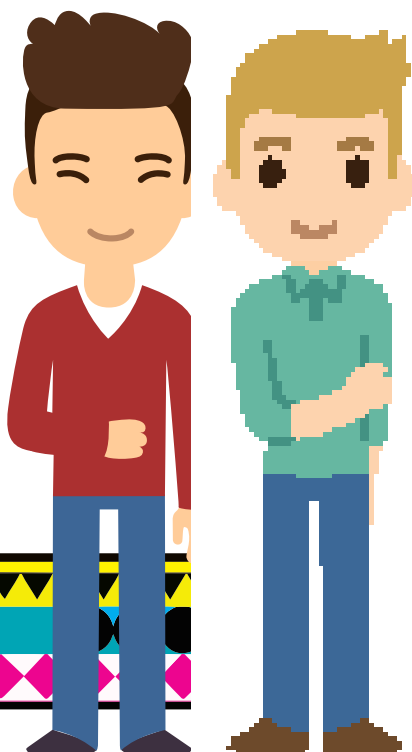
Kuten todettu, oppilaitosten sijoittelu vaikuttaa nuorten liikkumiseen ja voi myös muuttaa alueen luonnetta. Opiskelijan kaupunki – tutkimushankkeen pohjalta on laadittu kartta alueista, joissa opiskelijat eivät haluaisi asua. Kartta osoittaa, että itäinen Helsinki ei houkuttele, vaan opiskelijat asuisivat kaikkein mieluiten kantakaupungin alueella. (Alsufail 2017.)

Opiskelijoiden mielestä epäsuotuisalle idän alueelle Myllypuroon ollaan kuitenkin rakentamassa isoa Metropolia-ammattikorkeakoulun kampusta, joka avataan vuosina 2018–19. Mielenkiintoista nähdä, miten kampus tulee vaikuttamaan alueen kehitykseen, kun korkeakouluopiskelijat alkavat liikkumaan alueella. Miten esimerkiksi alueen palvelut kehittyvät, ja muuttuuko Myllypuro vielä tulevaisuudessa opiskelijoiden suosimaksi asuinalueeksi?

” Viiden vuoden päästä olen hitsaaja, automekaanikko tai sähkömies. Mulle on tärkeitä onnellisuus. Vapaa-ajalla korjailen mopoa ja hengailen kavereiden kanssa. Oon yleensä Koudan koululla tai Puistolan raitin aa:lla.

13–17v poika,
Puistola/Malmi

”

” Viiden vuoden päästä asun ”sossukämpässä”, ehkä opiskelen, ehkä amkissa.. Motivaatio auttaa. Hengailen Itiksessä ja nutalla. Kavereiden kanssa saadaan kaikenlaisia päänäpistöjä, joskus hyviä ja joskus huonoja. Mulle on tärkeitä mun omat periaatteet ja uskon että saan tehdä tulevaisuudessa mulle tärkeitä juttuja.

13–17v poika,
Itäkeskus/Kallio

”

” Viiden vuoden päästä oon lukios tai amikses. Tärkeetä mulle on perhe, kaverit ja harrastukset. Vapaa-ajalla skootaan kavereiden kanssa ja vietän aikaa skeittirampeilla tai Kartanon kentällä vuokissa. Nyt on AC Myllypuron parkiksella tapaamassa kavereita.

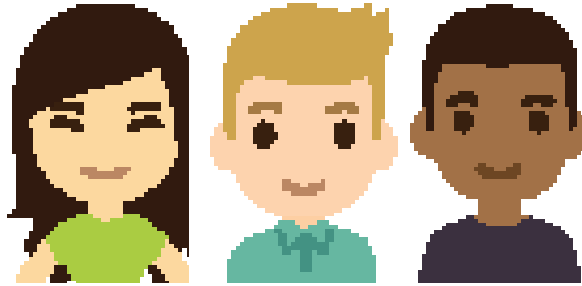
13-17v poika,
Kivikko

” Viiden vuoden päästä olen 22v ja opiskelen valtiskassa tai oikeustieteellisessä. Minun pitää ottaa itseäni niskasta kiinni ja keskittyä tavoitteeseen. Vietän aikaa ystävien kanssa hengaillessa tai luen kotona. Olen yleensä Pihlajamäessä tai Käpylässä.

18-22v tyttö
Vuosaari (uiguuri)

” Viiden vuoden päästä oon ulkomailla yliopistossa. Uskon täysin, että saan tehdä mulle tärkeitä asioita tulevaisuudessa. Mulle on tärkeetä saada tehdä asioita mistä nauttii ja toteuttaa itteäni. Vietän vapaa-aikaa Ruttupuistossa ja Lauttasaarella Pyrinnön kentällä. Tykkään urheilla ja ulkoilla kavereiden kanssa. Nyt just oon keräämässä pokemoneja.

13-17v. poika,
Katajannokka/
Etu-Töölö

NUORET VIIDEN VUODEN PÄÄSTÄ

Vapaa-ajan paikkojen lisäksi jalkautumisen toisena teemana oli selvittää nuorten tulevaisuuden suunnitelmia. Nuoria pyydettiin pohtimaan ”mitä teet ja missä olet viiden vuoden päästä, ja mikä siihen pääsemisessä auttaa?”. Tämän lisäksi nuorilta kysyttiin mielipidettä väitteeseen ”tulevaisuudessa saan tehdä minulle tärkeitä asioita ja olla niiden ihmisten kanssa, joista pidän”.

Nuoret Helsingissä 2011 -selvityksen mukaan 11-19-vuotiaat nuoret odottavat tulevaisuudeltaan eniten mielenkiintoista ammattia tai työtä, omaa asuntoa, kumppania, matkustelua, opiskelupaikkaa ja riittävää toimeentuloa, tässä järjestyksessä (Keskinen & Nyholm 2011, 137). Nuorten haastatteluisissa toistuvat samat teemat mutta erilaisella painotuksella. Ero selittynee esimerkiksi sillä, että selvityksessä annettiin valmiita vaihtoehtoja, kun taas haastatteluisissa nuoret kertovat mitä heille oikeasti tulee ensimmäisenä mieleen.

Suurin osa nuorista pystyi hahmottamaan jonkinlaisen näkemyksen tulevaisuudesta, vaikka sitä ei osattaisikaan tarkemmin vielä sanoittaa. Vain joka kymmenes ei osannut vastata mitään, pojat hieman useammin kuin tytöt. Kaikissa ikäluokissa tulevaisuus nähdään pääasiassa opiskeluiden ja/tai töiden puitteissa. Melkein puolet nuorista mainitsi opiskelut tai työn ilman tarkempaa määritelmää alasta.

Nuorten mainitsema urheilulajeja,
josta toivovat ammattia:

Scouttaus
Urheiluvalmennus
Skeittaus
Tanssi
Jääkiekko
Ratsastus
Sähly
Fitnessmalli
Jalkapallo
Kamppailulajit Koripallo Cheerleading

ASiantuntijoita, sairaanhoitajia ja NHL-pelaaajia

Noin joka viides mainitsi korkeakouluun tähtäävät opinnot joko haaveissa tai konkreettisenä suuntana. Täysi-ikäisistä nuorista melkein kolmasosa ajattelee hakeutuvansa korkeakouluun tai on jo opiskelemassa toisen asteen opilaitoksessa. Nuorten vastauksissa toistuvat perinteiset ja tunnetut korkeakoulualat: mm. kauppias, lääketiede, oikeus, teknilliset alat ja kasvatustieteet.

Joka kolmas nuori mainitsi työntekoa. Joka kymmenes mainitsee ns. "duunari-ammattin", johon riittää ammatillinen perustutkinto. Näitä mainittiin erityisesti yläasteikäisissä, jolloin nuoren tulee pohtia mitä tekee yliopiston jälkeen. Suosituimpia olivat autoihin tai kuljetukseen, ravintolaan, terveydenhoitoon tai rakentamiseen liittyvät alat.

Omista harrastuksista toivotaan myös usein ammattia. Liikuntaharrastukset muuttuvat nuorten puheissa ammatillaisurheiluksi tai haaveillaan itsensä elättämisestä luovalla osaamisella.

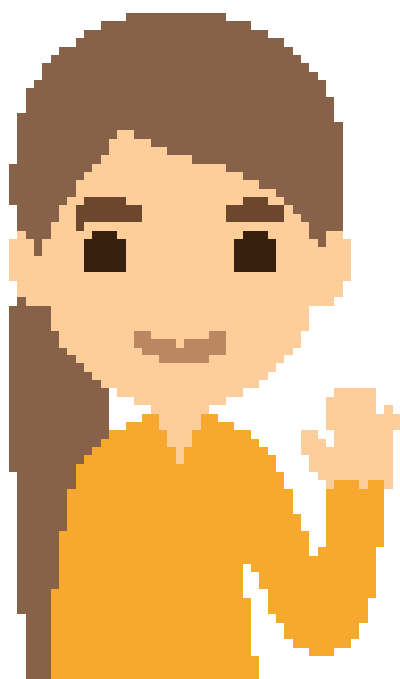
Nuorten mainitsemaa luovia ammatteja:

Valokuvaaja
Vaatesuunnittelija
Taitelija
Tanssija
Näyttelijä
Pelisuunnittelija
Laulaja
Muusikko
Räppäri
Animaattori
Kirjailija
Tatuoiija
Bloggari ja vloggari

Nuoret mainitsevat kuitenkin tulevaisuusnäkömiekseen paljon muutakin kuin koulutuksen tai työn. Muita tulevaisuudenhaaveita ovat mm. ulkomaille lähtö, ajanvietto harrastuksen parissa, materiaaliset toiveet (oma kämpä), hyvinvointi (terveys, vapaus, onnellisuus) ja ihmissuhteet (seurustelukumppani, perhe, lapset).

“Haluaisin olla merenneito.” 13–17 v. tyttö, Arabianranta.

Ulkomaille lähdöstä haaveilee lähes joka kymmenes nuori. Erityisesti 18–22 –vuotiaat nuoret aikuiset suunnittelevat opiskelua ulkomailla, palkka- tai vapaaehtoistöitä, matkustelua tai yksinkertaisesti pois muuttoa Suomesta. Maahanmuuttajataustaiset mainitsevat lähtevänsä ulkomaille esim. omaan tai sukulaisten kotimaahan opiskelemaan.

”

Perheen ja ystävien tuella ja pitää olla myös itse motivoitunut ja ettei luovuta kesken.”

Tyttö, 13–17v,
Marjaniemi

”

IÄN MYÖTÄ SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN MUUTTUU

Alle 13-vuotiaat näkevät itsensä useimmiten koulussa, mikä jo oppivelvollisuuden vuoksi pitää paikkansa. Jotkut mainitsevat jo lukion ja muutama tietyn ammattialan. Iso osa sanoo vain olevansa "koulussa", "kotona" tai ei osaa vastata. Tulevaisuus nähdään myös usein oman harrastuksen kautta: viiden vuoden päästä pelataan jalkapalloa ja hoidetaan eläimiä.

13–17-vuotiailla ajatukset tulevaisuudesta ovat monipuolisemmat. Yläkouluikäisillä on mielessä pitkälti koulutus ja työ, ollaan lukiossa tai töissä, opiskellaan jollekin ammatilliselle alalle tai tähdätään korkeamman koulutuksen vaatimaan työhön. Jotkut suunnittelevat ulkomaille lähtöä opiskelemaan, töihin ja matkustelemaan. Osa nuorista mainitsee oman kodin ja perheen, harrastuksiaan tai ylipäänsä kuvailee jonkinlaista elämäntapaa tulevaisuudessa. Kaikki eivät kuitenkaan osaa vielä sanoa, missä ovat viiden vuoden päästä.

*"Opiskelen jotain "korkeampaa" alaa. Panostus kouluun auttaa siinä."
13–17 v. poika, Munkkivuori*

*"Opiskelen alaa mitä haluan, olen käynyt monissa maissa, nautin elämästä."
13–17 v. tyttö, Pitäjänmäki*

”

Nyt menee ihan kyllä hyvin. Aina ei oo menny. Oon nyt opiskelemassa lähihoitajaksi ja sitten kyllä vielä tahdon sosionomiksi.
18–12 v. tyttö, Tapaninvainio

”

”

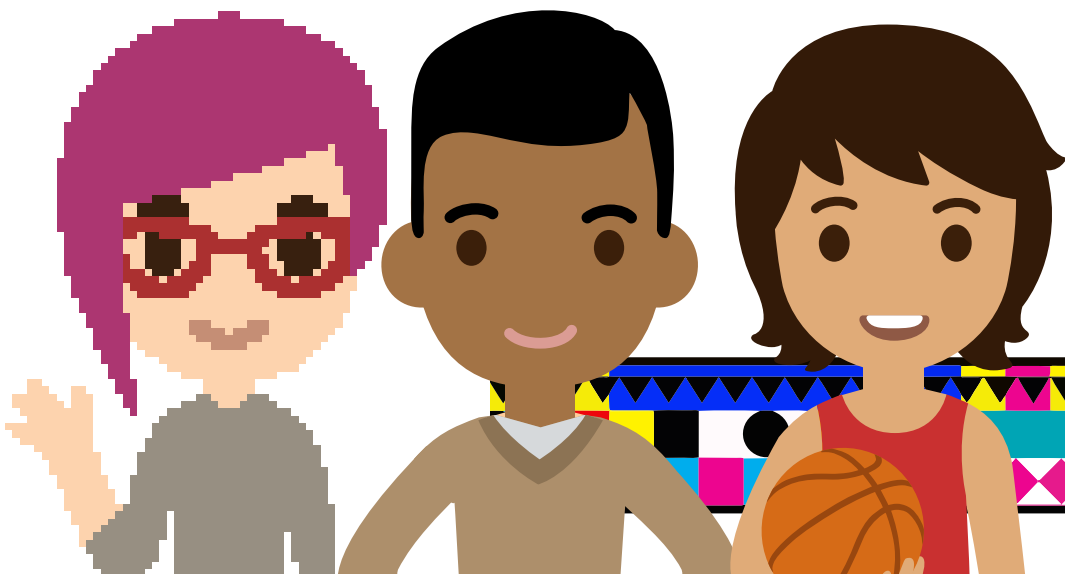
Pelaisin jääkiekkoa ulkomailla. Siihen auttaa kovaa treenaaminen ja hyvin pelaaminen.
Poika, 13–17v, Pukinmäki

”

”

Oon lukion käynyt, meni kolme ja puoli vuotta. Tahtoisin liikunnanohjaajaksi ja ensi keväänä haen kouluun. Kaverereita aina tsempataan tässä opiskelussa.
18–22 v. poika, Tapaninvainio

”

”Lasketaas! armeijassa ja sit töissä.” 13–17 v. poika, Pukinmäki

Nuorten puheessa näkyy valintojen maailma. Nuorten tulisi jo hahmottaa mihin suuntaan haluaa mennä ja toimia sen mukaisesti. Haaveillaan erilaisista urista ja harrastusten muuttumisesta työksi, mutta ei kuitenkaan varsinaisesti pohdita vaihtoehtojen realistisuutta.

Tytöt suunnittelevat selvästi poikia enemmän ulkomaille lähtöä ja korkeakouluopintoja tai mainitsevat enemmän elämänsuunnitelmia, jotka eivät liity kouluun tai työhön.

”Studera här eller utomlands eventuellt USA.” 13–17 v. tyttö, Espoo

”Lukiossa, sen jälkeen lääkäriopinnot. Haluan olla tyylikäs ja olla kavereiden kanssa kämppiksinä. Opiskelu auttaa.”
13–17 v. tyttö, Itä-Pasila

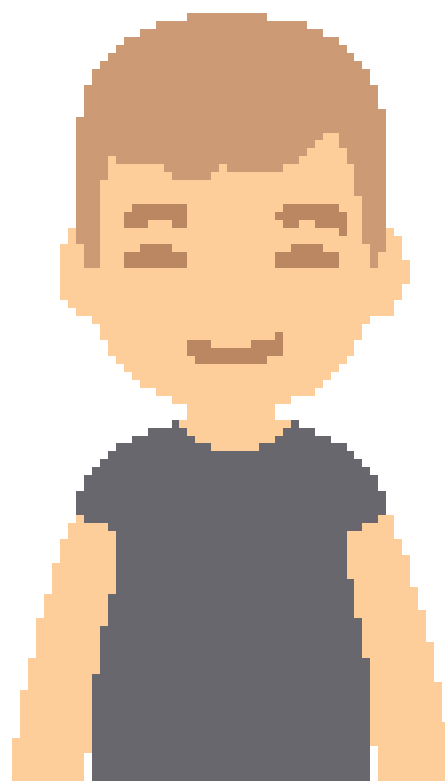
Pojat taas tähtäävät enemmän ammattikoulun tarjoamille aloille tai haaveilevat urheiluharrastuksen ammattimaisuudesta ja toivovat pääsevänsä vaikkapa NHL:llään. Muutamat haluaisivat elättää itsensä musiikilla tai taiteella. 13–17-vuotiaiden arkeen kuuluu usein erilaisia aikaa vieviä harrastuksia, mikä näkyy ikäluokan urahaaveissa.

Myös epävarmuus omasta tulevaisuudesta heijastuu vastauksissa. Nuoret ymmärtävät tulevaisuuden tavoitteiden saavuttamisen vaativan omaa panostamista ja opiskelun vakavasti ottamista. Varsinaista pessimismää on hyvin vähän, hieman enemmän pojilla kuin tytöillä.

” Viiden vuoden päästä oon rubiinibaarissa kaljalla Siltämäen ostarilla. En usko, että voin tulevaisuudessa tehdä mulle tärkeitä asioita ja olla niiden ihmisten kanssa, joista pidän. Tykkään viettää aikaani eräässä leikkipuistossa ja nutalla ja katselen leffoja tyttöystävän kanssa.

13–17v. poika,
Suutarila

”

18–22-vuotiaista oppivelvollisuuden suorittaneista nuorista puolet suunnittelee korkeakouluopintoja. Toinen puoli taas näkee itsensä jossain koulutuksessa tai töissä, mainitsematta sen tarkempaa alaa. Joka kymmenes nuori näkee itsensä ulkomailla.

”Vapaa maa, ni enköhän mä saa tehdä mulle tärkeitä asioita ja olla pitämieni ihmisten kanssa. Viiden vuoden päästä oon työllistynyt ja mulla on perhe ja kämpä. Siihen auttaa motivaatio.”

18–21 v. poika, Myllypuro

Yli 22-vuotiaista nuorista aikuisistakaan moni ei osaa kertoa tarkasti missä on viiden vuoden päästä, mutta kuvailut ovat nuorempiin verrattuna laveampia:

”Opiskelut lopussa, oman alan töissä.”
yli 22 v. tyttö, Punavuori

Nuoret aikuiset tiedostavat realiteetit ja suhtautuvat tulevaisuuteen järkipäisesti. Koulutus ja työ toistuvat yhä vastauksissa, mutta tähtäimessä on valmistuminen ja työllistyminen omalle alalle. Erityisesti nuoret aikuiset toivovat työllistyvänsä luoville aloille, joita voi opiskella korkeakouluissa. Huippu-urheilusta ei juurikaan enää puhuta. Mahdollinen jo hankittu koulutus tai opiskelupaikka ei tee nuoren tulevaisuudesta sen varmempaa tai selkeämpää kuin nuorempana. Epävarmuus tulevaisuudesta siis säilyy mutta muuttuu toisenlaiseksi. Suhtautuminen tulevaisuuteen muuttuu iän myötä siis kokonaisvaltaisempaan suuntaan. Yläkouluiässä suunnitelmia yritetään sanoittaa konkreettisesti eri koulutus- ja ammattialojen kautta, kun taas vanhempana hahmotetaan hyvää ja tasapainoista elämää. Ajatukset koulussa ja töissä olemisesta vaihtuvat mielikuviin valmistumisesta, töiden löytämisestä ja itselle mielekkäiden asioiden tekemisestä.

”

Olen työpaikassa ja asun asunnossa, joissa viihdyn.
yli 22 v. tyttö,
Malminkartano

”

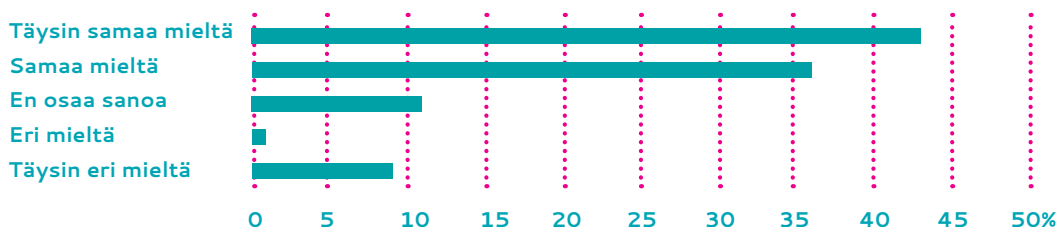
”

On toimituksessa töissä ja asun Herttoniemessä kahden kissan ja koiran kanssa ja nykyisen avomiehen kanssa avioliitossa.
yli 22 v. tyttö,
Herttoniemi

”

Mahdollisuus tehdä tärkeitä asioita ja olla pitämiensä ihmisten kanssa tulevaisuudessa:

USKO TULEVAAN ON SUURTA

Nuorten suhtautuminen tulevaisuuteen vaikuttaa haastattelujen pohjalta yllättävänkin myönteiseltä. Vastauksiin tuleekin suhtautua pienellä varauksella. Pitää muistaa, että jutteluhetket ovat olleet melko pinnallisia ja nuoret saattavat vastata vieraille aikuisille mitä heidän odotetaan vastaavan. Vastaukset heijastavatkin ehkä enemmän nuorten ajatuksia siitä, mitä tulevaisuuden viiden vuoden päästä pitäisi olla. Koulutus ja työt ovat normatiivisia odotuksia suomalaisessa yhteiskunnassa, eivätkä nuorten vastaukset siinä mielessä yllätä. Ratkaisevaa onkin se, jos toive tulevaisuuden opinnoista kariutuu syystä tai toisesta tai töitä ei löydykään omalta alalta.

Nuorten puheessa korostuu kuitenkin usko hyvään tulevaisuuteen ja toive tehdä jotakin itselle merkityksellistä ja mielekästä. Opiskelu tai töissä oleminen, puoliso ja lapset eivät kuitenkaan ole kaikille nuorille henkilökohtainen tulevaisuuden menestystarina. Nuorilla voi olla suuria haaveita, jotka liittyvät esimerkiksi omiin harrastuksiin tai kaukaisiin esikuviin.

"Viiden vuoden päästä oon menossa soittamaan keikalle Tavastialle. No ei, mutta toivottavasti saan soittaa silloin." 18-22 v. poika, Järvenpää

"Viiden vuoden päästä oon Barcelonan jalkapallojoukkueessa. Pääsen sinne treenaamalla kovaa ja Muhokselta saamani motivaation avulla." 13-17 v. poika, Vuosaari

Jos nuoren haaveissa on jotain muuta kuin työ, opiskelu ja perhe, se on myös jotain muuta kuin se, mihin nykyiset nuoriin kohdistuvat palvelut heitä ohjaavat. Yläkouluiässä olevat haaveilevat vielä rohkeasti unelma-ammateistaan, mutta rohkaistaanko heitä oikeasti tavoittelemaan näitä unelmia, vai pyritäänkö nuoria ohjaamaan realistisempien ammattien pariin?

” En osaa sanoa tehdä mulle tärkeitä asioista. Tulevaisuudessa voi tapahtua mitä vaan. Oon toivottavasti opiskelemassa tietokoneinsinööriksi. Opiskelu ja perheen tuki auttaa siinä. Vapaa-ajalla on leikki puisto Lehdokissa tai asukastalolla. Luen kirjoja ja ulkoilen. Mulle tärkeintä on uskonto.

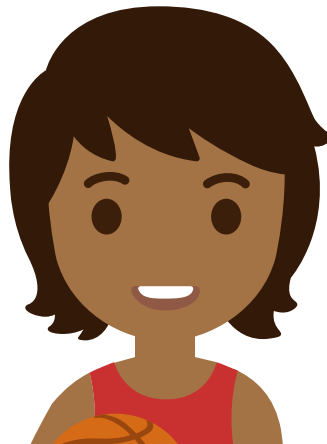
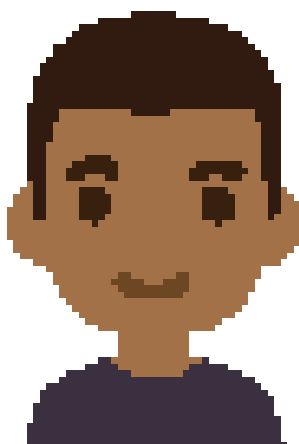
13–17v poika,
Itä-Pasila

”

” En usko että oin tulevaisuudessa tehdä mulle tärkeitä asioita. Rahaa puuttuu. Tulevaisuudessa oon toivottavasti hyvässä työpaikassa ja rikas. Mulle tärkeintä on kaverit ja äiti. Vapaa-ajalla oon Malmin novalla ja joskus Malmin nutalla, hengaan kavereiden kanssa Prismassa edessä tai kavereiden luona

13–17-v poika,
Malmi

”

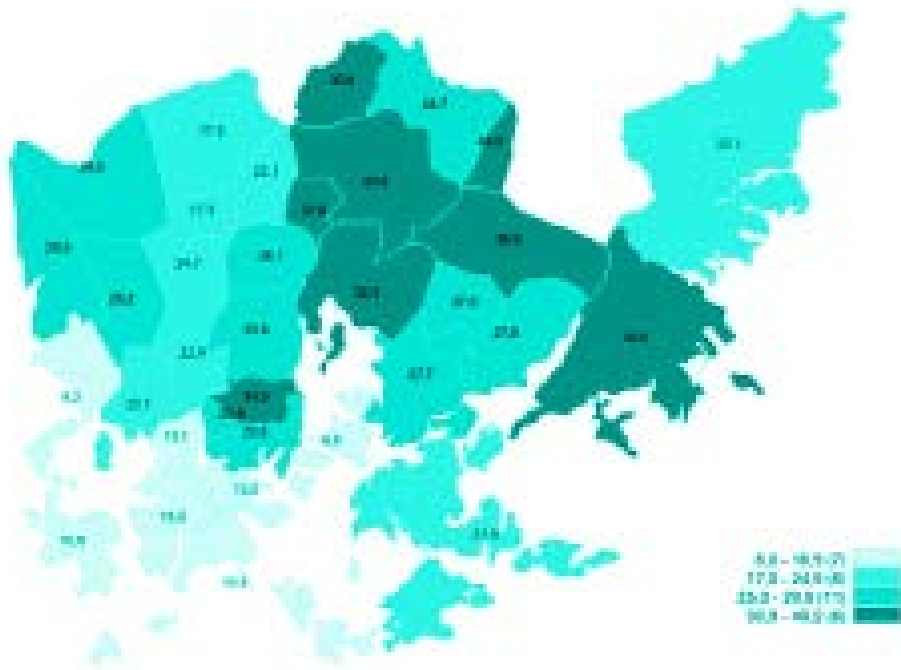

Epävarmuutta tai epäuskoa omasta tulevaisuudesta ilmaistaan kuitenkin hieman joka ikäluokassa mutta eri tavoin. Pessimistisesti tulevaisuuteen suhtautuvia nuoria oli vastaajien joukossa suhteessa hyvin vähän. Jotkut saattoivat mainita olevansa viiden vuoden päästä baarissa vitsillä, mutta vastaukset kertovat silti siitä, miten nuoret suhtautuvat kysymykseen omasta tulevaisuudesta. Ehkä nämä vastaajat eivät ole valmiita ottamaan tulevaisuutta vakavasti, ottaen huomioon, että **suurin osa nuorista kuitenkin mainitsi opinnot tai työn.**

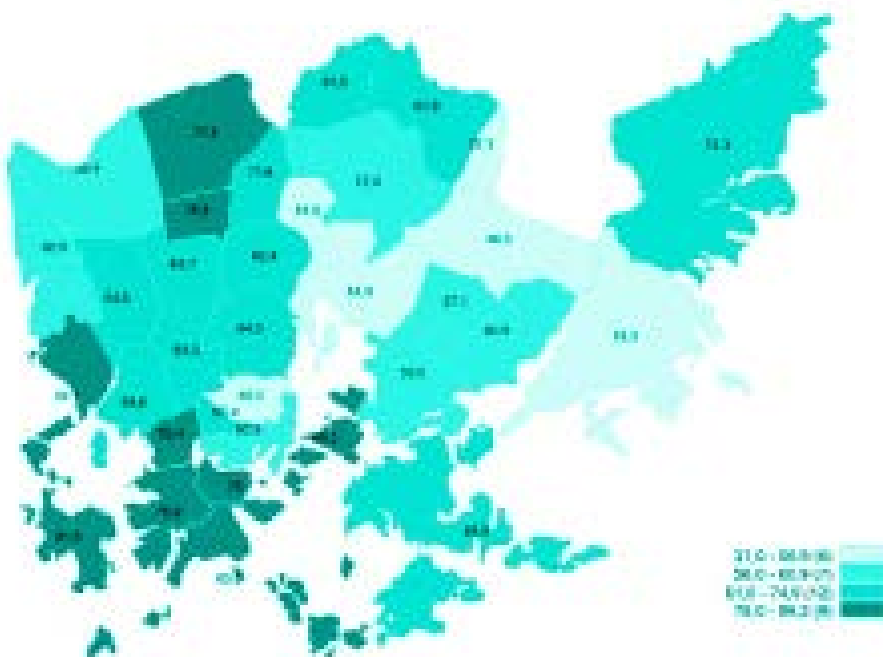
Kaikista vastanneista nuorista kuitenkin **yli yhdeksän kymmenestä kokee, että heillä on riittävästi mahdollisuuksia suuntautua itseä kiinnostavalle alalle.** Kokemus tästä kuitenkin laskee hieman nuorten aikuisten kohdalla. Nuorilta kysyttiin, uskovatko he saavansa tehdä tulevaisuudessa itselle tärkeitä asioita ja olla niiden ihmisten kanssa, joista pitävät.

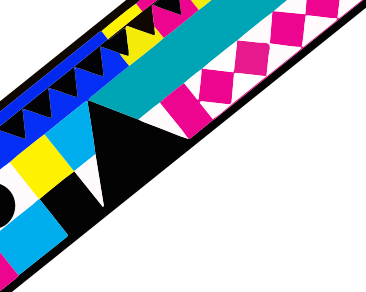
Tulevaisuuteen pessimistisesti suhtautuvista nuorista suurempi osa oli poikia (61%) ja 13–17-vuotiaita (65%). Kun tarkastellaan, mitä nämä pessimistit vastasivat kysymykseen siitä, missä he ovat viiden vuoden päästä ja mikä siihen pääsemiseen auttaa, ei vastauksissa ollut silmiinpistäviä eroja tulevaisuuteensa myönteisesti suhtautuviin nuoriin verrattuna.

Ammattikoulussa olevien osuus 16-18-vuotiaista peruspiireittäin v. 2015:

Lukiossa olevien osuus 16-18-vuotiaista peruspiireittäin v. 2015:

Itselle synkkää tulevaisuutta ennakoivat nuoret arvelivat olevansa opiskelijamassa tai töissä ja asuvansa lemmikkinsä tai kumppaninsa kanssa, ehkä lastensakin. Eli ne nuoret, jotka näkevät olevansa itselle merkityksettömien ihmisten kanssa tekemässä itselle merkityksettömiä asioita, tekevät samoja asioita kuin ne, joilla on tulevaisuudessa kivaa ja kavereita. Vain äärimmäisen harvat määrittävät tulevaisuuden itsensä jotenkin syrjäytyneeksi, esimerkiksi olevansa **”Rubiini-baarissa kaljalla Siltamäen ostarilla”** tai **”istuvansa edelleen tässä kulmilla”**.

Suhtautumista tulevaisuuteen on syytä tarkastella myös muutaman kieli-ryhmän kannalta. Suomenkielisten lisäksi haastateltujen joukossa oli eniten ruotsin-, somalin- ja venäjänkielisiä nuoria. Ruotsinkielisillä nuorilla vaikutti olevan melko selkeät tulevaisuuden suunnitelmat ja tähtäimessä usein korkeakoulu. Ruotsinkielisistä vain joka viides ilmaisi jonkinasteista epäuskoa (eri mieltä tai ei osaa sanoa) tulevaisuutensa suhteen, kun taas somalin- ja venäjänkielisistä noin joka neljäs. **Keskusteluissa somalin- ja venäjänkielisten kanssa ei kuitenkaan korostunut tulevaisuuspessimismi.**

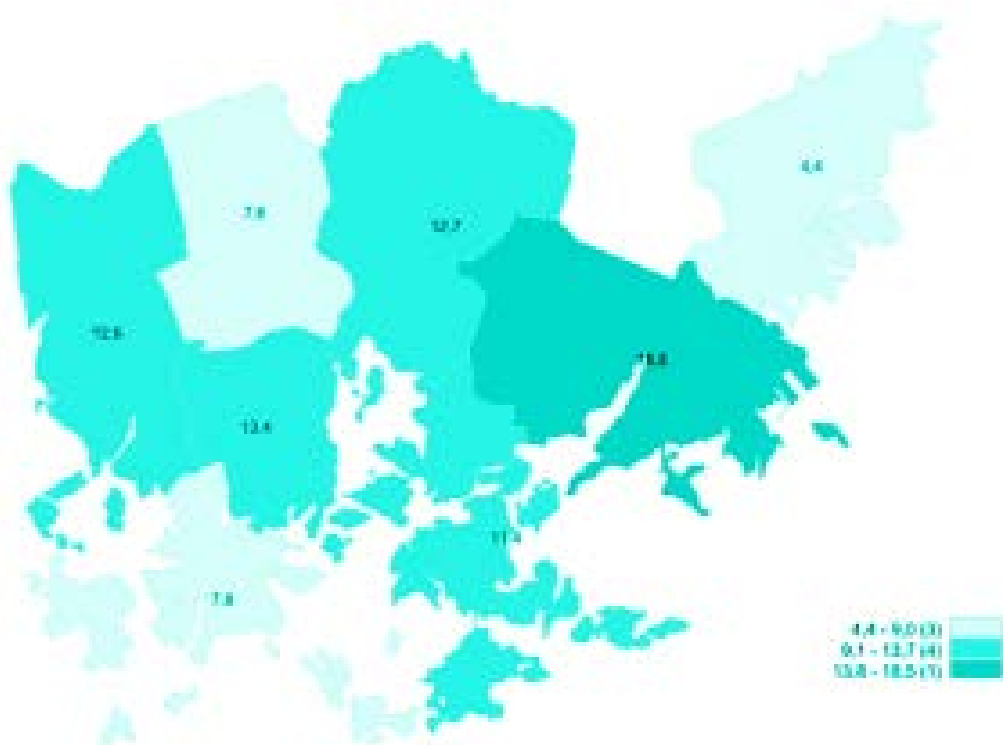
KOVALLA TYÖLLÄ KOHTI OMIA TAVOITTEITA

Nuorilta kysyttiin myös mikä auttaa heitä pääsemään viiden vuoden päässä olevaan tulevaisuuskuvaan. Nuoret mielestä tavoitteiden saavuttaminen vaatii paljon heiltä itseltään: pitää opiskella, olla motivaatiota ja jaksamista. Myös läheisten ja kavereiden tuki mainitaan.

Nuoret eivät mainitse taloudelliseen toimeentuloon liittyviä seikkoja niin useasti kuin voisi odottaa nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa. ”Raha” on mainittu aineistossa vain noin viitisenkymmentä kertaa tärkeänä asiana tai elämää ja tulevaisuudentavoitteita auttavana tekijänä.

Vastauksista voidaan päätellä, että **nuoret suhtautuvat tulevaisuuteen melko yksilöllisestä näkökulmasta**: elämän suuntaan voi vaikuttaa ennen kaikkea itse ja menestyä voi kovalla työllä. Haastatteluissa tuli esiin, että nuoret kaipaavat samalla hyvin konkreettistakin tukea tulevaisuudensuunnitelmiansa edistämiseen: **apua kesätyöpaikkojen tai työharjoittelujen hakemiseen, hakemusten kirjoittamiseen ja oman jutun löytämiseen.** Myös motivaation mainitaan auttavan, mutta mistä motivaatio omien unelmien tavoitteluun syntyy? Miten voimme auttaa nuoria löytämään ja säilyttämään sen?

Pienituloisissa asutokunnissa asuvien osuus
kaikista alle 18-vuotiaista v. 2014:

”

Haluan olla
pro jalkapalloilija.
Pitää vaan yrittää ja
uskoa itseensä

Poika alle 13v.,
Malmi

”

”

Olen ulkomailla
freelancerinä poikaystävän
kanssa. Siihen auttaa palkan
korotus jotta voi saada rahaa
säästöön, unelma on kyllä
täysin itsestäni kiinni ja sen
eteen pitää tehdä töitä.

Tyttö, yli 22v.,
Punavuori

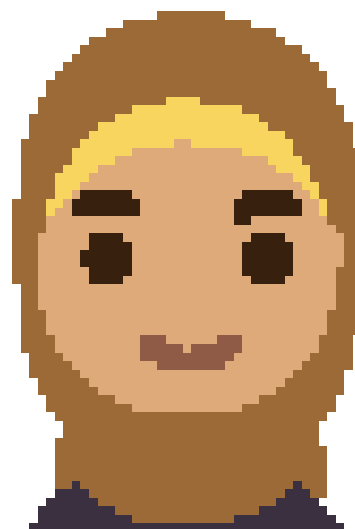
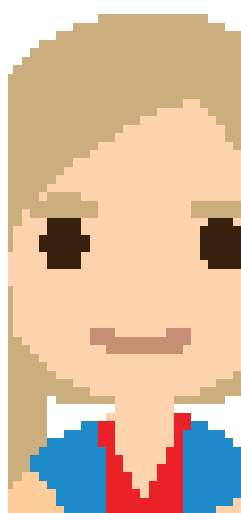
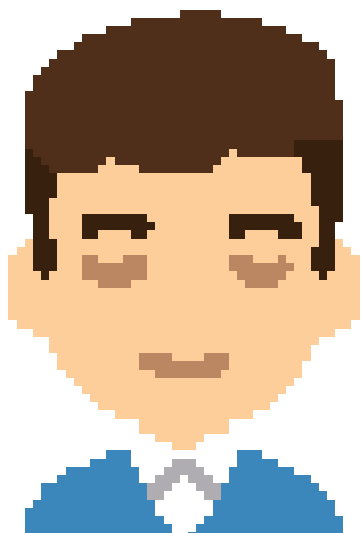
”

”

Viiden vuoden
päästä opinnot valmiina ja
siisti työ ja teen jotain
kivaa mistä tykkään.
Pitää vaan jaksaa

Tyttö, 13-17v.,
Espoo

”

TULEVAISUUS NÄYTTÄÄ ERILTÄ ERI ALUEILLA

Tilastot helsinkiläisnuorten koulutukseen hakeutumisesta osoittavat lievää alueellista eriytymistä. 88 % 16–18-vuotiaista helsinkiläisnuorista on toiseen asteen koulutuksessa, eli lukiossa tai ammattikoulussa. Koulutusvalinnat vaihtelevat kuitenkin alueittain. Eniten lukiota käyviä on eteläisen, pohjoisen ja Östersundomin suurpiirien alueella. Näissä piireissä myös toiseen asteen koulutuksessa olevien osuus on yli 90 %. Ammattikoulu taas on suosituin vaihtoehto koillisessa, itäisessä ja keskisessä suurpiirissä. (Helsingin kaupunki, nuorisotietokanta 2015.)

Suurpiirien sisällä voi olla suuriakin vaihteluita eri koulutuksiin hakeutumisessa: esimerkiksi yli 90 % Vironniemen ja Taka-Töölön nuorista on suorittanut tutkinnon, kun Jakomäessä, Myllypurossa, Mellunkylässä ja Vuosaarella osuus jää alle 70 %. Koillisessa Jakomäen alueella melkein puolet käy ammattikoulua, kun taas Puistolassa vain alle kolmasosa. Pohjoisessa Länsi-Pakilan alueella 96 % on toisen asteen koulutuksessa, kun taas Maunulassa vain 86 %. (Helsingin kaupunki, nuorisotietokanta 2015.)

Myös perheiden tulotaso vaihtelee merkittävästi Helsingin eri alueilla. **Pienituloisuus näyttäisi olevan jossain määrin yhteydessä koulutusvalintoihin:** ammattikoulu on todennäköisempi valinta pienituloisilla alueilla ja lukioon mennään parempituloisilla alueilla. Myös nuorten 20–29-vuotiaiden työttömyysaste vaihtelee alueittain samojen jakojen mukaisesti. **Pienin työttömyysaste on eteläisen suurpiirin alueella (6 %) ja suurin itäisessä (16 %).** (Helsingin kaupunki, nuorisotietokanta 2015.)

”

Pitää tehdä kovasti töitä lukiossa ja pitää muistaa kokoajan oma osaaminen ja jaksaminen.

13–17 v. poika,
Tapiola

”

Vastauksia eteläisessä suurpiirissä asuvien kysymykseen
"mitä teet ja missä olet viiden vuoden päästä?"

” Opiskelen,
joko lukiossa
tai ammattikoulussa.
Haluaisin käydä
molemmat.
13-17v. poika,
Eira ”

” Opiskelen
lääkiksessä.
13-17v tyttö,
Kruununhaka ”

” Sellaisessa työssä
mistä nautin, jossa
saa kehittää itseä.
Tyttö, yli 22v.,
Katajannokka ”

” Rahaa
takomassa.
Bisnekset lähtee luistaa.
13-17v. poika ”

” Jatko-opiskelu.
Paljon töitä lukiossa.
Mahdollisuudet avoinna.
13-17v. tyttö,
Lauttasaari ”

” Opiskelen.
Siihen auttaa
lukio-opinnot.
13-17v. poika,
Kruununhaka ”

” Mieluisa
opiskelupaikka
ja pääsee etenemään
nykyisellä alalla,
jossa on nyt.
18-22v. tyttö,
Kruununhaka ”

Vastauksia itäisessä suurpiirissä asuvien kysymykseen
"mitä teet ja missä olet viiden vuoden päästä?"

”

Opiskelemissa,
opiskelumotivaation
löytyminen.

13-17-v. poika,
Vuosaari

”

”

Ei mitään
ideaa, ehkä duunia.

yli 22v. poika,
Kontula

”

”

Olen yliopistossa
opiskelemissa.
Lukio-opiskelu auttaa
siihen pääsemiseen.

Poika 13-17v,
Mellunmäki

”

”

Töissä jossain,
koulut käytynä.

13-17v, poika,
Vuosaari

”

”

Olen tällä
hetkellä lukiossa, mutta
viiden vuoden päästä
opiskelen psykologiaa.

Tyttö, 18-22v,
Rastila

”

”

Siellä mihin
kohtalo mut vie.

18-22v poika,
Mellunmäki

”

”

Töissä ja
omassa himassa.
Kasvaminen auttaa näihin
asioihin pääsemisessä.

13-17v. tyttö,
Puotila

”

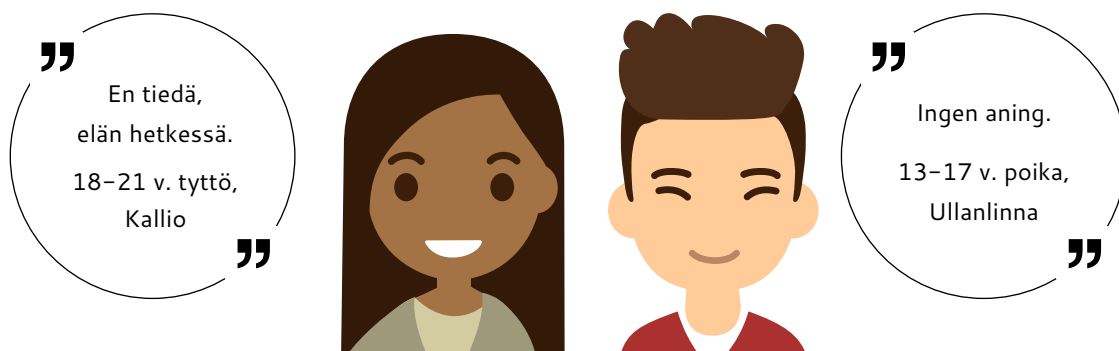

Jotkin asuinalueet ovat siis hyvinkin polarisoituneita. Usein esimerkiksi vierekkäiset **kerrostalolähiöt ja pientaloalueet jakavat alueen sosioekonomisesti kahtia**. Tämä voi näkyä myös lähikouluissa, esimerkiksi maantieteellisesti lähekkäisten lukiodien keskiarvoissa voi olla huomattavaa vaihtelua.

Kun tarkastellaan eri alueilla asuvien nuorten ajatuksia tulevaisuudesta, voidaan havaita tiettyjä yleisiä taipumuksia, mitkä vahvistavat osaltaan näitä tilastotietoja. Esimerkiksi kahden tilastollisen ääripääalueen vastauksissa on melko selkeitä eroja. Eteläisen Helsingin nuoret korostavat opiskelua ja lukiota sekä "unelmaduuniin" pääsemistä tulevaisuudessa. Itäisen Helsingin nuoret taas mainitsevat useammin opiskelut koulua määrittelemättä mutta vielä useammin töissä olemisen.

Vuoden 2014 raportissa pohdittiin, voiko asuinalueiden eriytyminen ja mahdollinen paikallisten "nuorisokulttuurien" syntyminen vaikuttaa nuorten koulutus päätöksiin (Merimaa 2015, 27). Tämänkertainen aineisto tarjoaa aineksia tähän pohdintaan. Karkeasti yleistäen voidaan todeta, että etelässä kuuluu korkeakoulupainotteisuus, kun taas idässä voi huomata opiskeluiden lisäksi työn painotuksen viiden vuoden visioissa.

Toki pitää muistaa, että joka alueelta löytyy erilaisia nuoria, eivätkä erot ole aina selkeitä:

”Opiskelen yliopistossa, sitä varten pitää opiskella paljon.”
(13–17 v. tyttö, Jakomäki)

”Olen tällä hetkellä lukiossa, mutta viiden vuoden päästä opiskelen psykologiaa.” (18–22 v. tyttö, Rastila)

”Olen yliopistossa opiskelemassa. Lukio-opiskelu auttaa siihen pääsemiseen.”
(13–17 v. poika, Mellunmäki)

Myös eteläisessä Helsingissä asuvat ovat epätietoisia tulevaisuuden suunnasta, vaikkakin selkeästi vähemmän kuin itähelsinkiläiset vastaajat.

Toisaalta siis poimimalla nuorten vastauksia eri alueilta voidaan todentaa alueellista eriytymistä. Yhtäältä voitaisiin kuitenkin poimia kaikki tilastoista poikkeavat vastaukset. Riippuu paljolti mistä näkökulmasta aineistoa lukee ja mitä siinä haluaa nähdä. Joka tapauksessa nuorten vastauksissa kuuluvat lievät alueelliset erot.

Asiaa voidaan tarkastella myös mahdollisuuskysymysten pohjalta. Haastateluista nuorista 95 % kokee, että heillä on riittävästi mahdollisuuksia suuntautua itseä kiinnostavalle alalle. Tämä kokemus vaihtelee hieman eri alueilla kohdattujen nuorten mielessä: esimerkiksi Kannelmäen alueella 13 % ja Itäkeskuksessa 10 % nuorista näkee mahdollisuuden huonoksi. Ruotsinkielisen nuorisotyöyksikön haastattelemista nuorista taas vain 3 %.

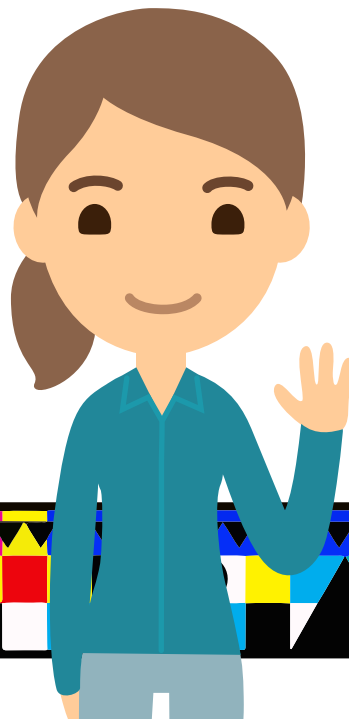
Jos tarkastellaan mahdollisuutta tehdä itselle tärkeitä asioita ja olla pitämiensä ihmisten kanssa tulevaisuudessa, Kontulan nuorisotyöyksikön alueella 30 %, Malmin alueella 27 % ja Vuosaarissa 22 % kohdatuista nuorista on epäröinyt asiaa (eri mieltä tai ei osaa sanoa). Näillä alueilla asuvien nuorten puheissa ei kuitenkaan näy suurta pessimismia:

”Olen lukiossa 3. luokalla ja tietäisin mitä tekisin tulevaisuudessa. Opiskelisin ja harkitsisin uravaihtoehtoja.”
13–17 v. tyttö, Tapaninvainio

”Töissä autopalvelussa, kaksoset ja vaimo kotona Karjalohjalla.”
13–17 v. poika, Malmi

”Omassa kämpässä ja mul on työ. Pääsen sinne käymällä koulun hyvin”
13–17 v. tyttö, Malmi

” Olen poliisi,
joka on unelma-ammattini.
Olen käynyt myös armeijan
ja olen hyvässä kunnossa.
Ystävät auttavat ja
tukevat haaveita.
13–17 v. tyttö,
Malmi ”

”Toivottavasti duunissa, lentokoneasentajana.”
13-17 v. poika, Vuosaari

”Toivottavasti olen alalla mistä tykkään, saisin kivan kämpän.
Että saisin hyvän pohjan aloittaa aikuisen elämän.”
13-17 v. tyttö, Vuosaari

Kuten aiemmin on todettu, **nuoren elämää määrittävät ennen kaikkea sosiaaliset suhteet**. Jos nämä suhteet keskittyivät sosioekonomisesti eriytyneille asuinalueille, ne saattavatkin osaltaan määrittää nuoren tulevaisuuskuvia ja koettuja mahdollisuuksia. Suuntautuminen ammatti- tai korkeakoulutukseen vaikuttaa olevan yhteydessä sosioekonomiseen asemaan.

Jos omat vanhemmat ovat korkeakoulutettuja ja useimmat kavereista tähtäävät lukioon, voi nuoren olla vaikea visioida muita vaihtoehtoja. Tämä voi näkyä jopa painostuksena.

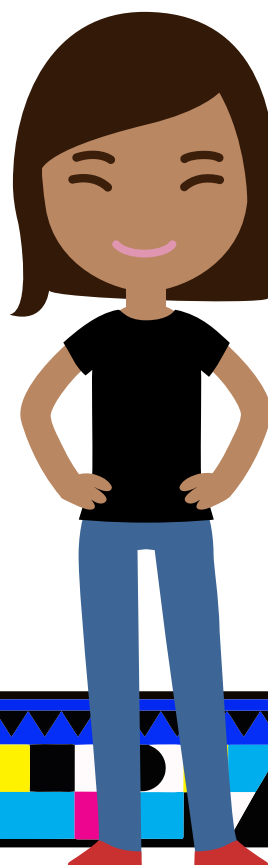
Samoin jos tulee ns. ”duunariperheestä”, jossa töitä on tehty pienellä palkalla ja kaverit ovat pitkälti samoista taustoista, eivät pitkälliset yliopisto-opinnot välttämättä houkuttele tai vaikuta realistisilta, puhumattakaan sosiaaliturvan varassa elävistä perheistä ja kalliista yliopistojen valmennuskursseista.

Nuorten haastattelut vahvistavat huomiota, että nuorten sosiaaliset suhteet ja elinpiiri voivat vaikuttaa ja jossain määrin ohjata myös koulutusvalintoja. Tämä näkyy alueittain tarkastelluissa nuorten omista tulevaisuuskuviissa.

”

Ei mitään hajua, olen silloin 23 v, toivottavasti olen valmistumassa johonkin ammattiin/ koulutuksesta. Pitäisi keksiä suunta.
18-22 v. tyttö,
Ruoholahti

”

#TÄRKEINTÄMULLE

Yhtenä teemana haastatteluissa oli selvittää, mikä on nuorille tärkeää. Osana jalkautumista nuoria pyydettiin jakamaan Instagramissa valokuvia itselle tärkeistä asioista. Kuvia tuli aihetunnisteella runsaat 40. Eniten jaettiin kuvia paikoista. Kavereita kuvissa oli harvemmin, muutamassa toki joukkue, skeittaajia, pariskunta tai lemmikkieläimiä. Peräti kaksitoista kuvista oli maisemakuvia ja niistä kuudessa oltiin veden ääressä. Luonnon ja ympäristön kuvaaminen vaiuttaa olevan vaatimattoman otoksen perusteella luontevampaa kuin ihmisten kuvaaminen, varsinkin kun kuva pitää jakaa julkisesti. Useimmissa kuvissa oli vain #tärkeintämulle-tägi mutta muutamissa myös enemmän luonnehdintaa:

”meijän dabit on yhtä epäonnistuneita ku me ihmisinä #tärkeintämulle”

”#syksynswitchhardflip #tärkeintämulle @otosdekki

@hangupmagazine @saltevonni”

”#aikaart #tärkeintämulle”

”Luonto ja sen hyvinvointi on #tärkeintämulle”

”#tärkeintämulle on taivas ja luonto”

”Perhe ja sukulaiset. #tärkeintämulle”

”#tärkeintämulle #hyväruoka #yhdessäoloa #ruoholahti #nuorisotalo”

kantsunnuta
Kannelmäen nuoris...

Follow

64 likes

21w

kantsunnuta #tärkeintämulle ☑️ Laittakaa tekin kuvia tolla hästögillä, mikä on tälle tärkeintä just nyt. ❤️

cindyxl12 #elämä

❤️ Add a comment...

...

Nuorille tärkeitä asioita:

kaverit työ rakkaus
vapaus terveys ja hyvinvointi
perhe ja läheiset
onnellisuus turvallisuus
harrastukset koulu/opiskelu
seurustelukumppani uskonto

Tekeminen näkyi kuvissa värikuula-aseita pitävän porukan kuvana, cheerleadinginä, pelailuna kaveriporukassa ja naposteltavina kasviksina. Mukana oli myös yksi videoklippiksi skeittaamisesta. Matkailu nousi esille lentokoneesta otettuna kaupunkikuvana.

Myös haastatteluissa nuorilta kysyttiin ”mikä sulle on kaikkein tärkeintä?”. Selkeästi eniten mainintoja keräsivät **perhe tai läheiset ja kaverit**. Näiden jälkeen tulivat harrastukset ja liikunta (erityisesti pojilla), hyvinvointi sekä opiskelu. Nuoret aikuiset mainitsivat enemmän hyvinvointiin ja hyvään elämään viittaavia tärkeitä asioita. **Perhe on tärkein nuorimmille ja kaverit korostuvat nuorten aikuisten kohdalla.**

Vaikka nuoret kertovat viettävänsä merkittävän osan vapaa-ajastaan kavereiden ja harrastusten parissa, perheestä ei juuri puhuta vapaa-ajan tekemisen yhteydessä. Silti perhe on useimmiten kaikista tärkeintä. Perhe on perusta, jonka päälle nuoren elämä rakentuu. Kaverit taas kuljettavat eteenpäin elämässä. Erilaiset perhetilanteet kuuluvat myös nuorten puheissa. **Äiti yksinään mainitaan useammin kuin isä**, erityisesti alueilla, joilla on paljon yksinhuoltajaperheitä.

Omat **harrastukset mainitaan usein tärkeimmäksi itselle**. Tulevaisuudessa nuoret haaveilevat harrastusten muuttumisesta ammateiksi, mutta hyvin harvalla tämä toteutuu. Opiskeluiden viedessä yhä enemmän aikaa ja viimeistään kun työt tulevat osaksi arkea, rakkaille harrastuksille jää vähemmän aikaa. Myös elämän laatuun ja hyvinvointiin vaikuttavat asiat, kuten terveys, onnellisuus, vapaus ja turvallisuus mainitaan. Näistä puhutaan myös tulevaisuusvisioissa, mikä kertoo asioiden olevan joillekin nuorille olennaisempia kuin vaikkapa opiskelut ja työllistyminen.

Muutammat nuoret mainitsivat uskonnon tärkeimpänä asiana. He olivat puoliksi tyttöjä ja poikia ja enimmäkseen muunkielisiä. Suomessa usko on yksityinen asia, ja keskustelu nuorten uskonnollisesta vakaumuksesta on pientä. Helsingissä erityisesti musliminuorten määrä on kasvussa. Uskonnollisuus voi olla merkittävä osa nuoren arkielämää ja uskonnolliset ilmiöt näkyvät arjessa Suomessakin. **Usko on asia, jonka voisi kenties ottaa avoimemmin huomioon myös nuorten kanssa työskenneltäessä ja keskusteltaessa.**

Myös rakkaus ja seurustelusuhteet ovat tärkeä osa nuorten elämää. Muutama nuorempi tyttö suunnitteli, että viiden vuoden päästä heillä on poikaystävä. **Monet mainitsivat tärkeimpien asioiden joukossa seurustelukumppanin.** Tulevaisuudessa halutaan olla parisuhteessa tai yhä saman ihmisen kanssa, ehkä avioituttu ja saatu lapsia.

Nuorilta kysyttiin myös heidän kokemistaan mahdollisuuksista hyvinvointiin. **Selkeästi suurin osa koki, että heillä on riittävästi mahdollisuuksia pysyä psyykkisesti ja fyysisesti hyvässä kunnossa sekä saada apua ja tukea.** Kokemus näistä asioista laskee kuitenkin hieman iän myötä. Tyttöjen ja poikien välillä tai eri kielisillä ei ollut suurta ero kokemuksissa.

Nuorisotyöyksiköiden alueista vain muutama paikka erottui hyvinvoinnin mahdollisuuksissa. Kantakaupungin alueella tavatut, **hieman vanhemmat nuoret kokivat mahdollisuudet fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin (86 %) sekä avun ja tuen saamiseen (88 %) hieman alemmaksi.** Myös Vuosaaren alueella yksi kymmenestä kokee, ettei ole riittävästi mahdollisuuksia hyvinvointiin. Maunulan alueella melkein yksi kymmenestä kokee, etteivät he saa riittävästi apua ja tukea.

Mahdollisuus kunnioittavaan kohteluun nousee esiin kahdella alueella: **Kannelmäen alueella kohdatuista nuorista 18 % ja Haagan alueella 13 % kokee, etteivät he saa riittävän kunnioittavaa kohtelua.** Syitä näiden lukujen takana ei voida tämän aineiston pohjalta tietää, mutta ne ovat kuitenkin kiinnostavia huomioita.

”

Viiden vuoden
päästä oon
Tiian vieressä.

13-17v poika,
Vuosaari

”

NUORTEN VAIKUTTAMINEN

Nuorten vaikuttamisen mahdollisuuksista ja niiden toteutumisesta erityisesti Ruuti-toiminnan kautta kysyttiin haastatteluissa yhteensä kolmella eri kysymyksellä.

Mahdollisuus ”vaikuttaa yhteisiin asioihin lähiympäristössäsi” osoittautui yllättävän myönteiseksi: 78 % haastatelluista piti tätä mahdollisena omalla kohdallaan. Ikäryhmittäin vaikuttamisen mahdollisuudet vaihtelivat systemaattisesti siten, että **nuorimmat, alle 13-vuotiaat mielsivät vaikuttamisen mahdollisuutensa parhaimmiksi (83 %) ja vanhin, yli 22-vuotiaiden vastaajaryhmä heikoimmiksi (69 %).**

Tyttöjen ja poikien koetuissa vaikuttamisen mahdollisuuksissa ei havaittu eroa. Nuoren yleisimmin käyttämän kielen mukaan vaikuttamisen mahdollisuudet vaihtelivat myös varsin vähän. Mielestään **parhaimmat vaikuttamisen mahdollisuudet olivat ruotsinkielisillä (83 %).** Suomenkielisillä ja jotakin muuta kieltä käyttävillä osuudet olivat jokseenkin yhtä suuret, noin 78 %.

RUUDIN TUNTEMINEN JA SIIHEN OSALLISTUMINEN

Kun haastateltavilta kysyttiin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin tuntemisesta, alkoi tuloksiin tulla vaihtelua. **Ruuti oli tutuin yläkouluikäisille, joista 61 % tunsii järjestelmän.** Vielä 18–21-vuotiaiden ryhmässä järjestelmän tunnettuus oli 45 %. Alakoululaisista enää 30 % tunsii Ruudin ja yli 22-vuotiaista 15 %. Ruuti-järjestelmän tuntemisessa suomen- ja ruotsinkielisten nuorten vastaukset olivat 53–54 prosentin tasolla. Muunkielisten Ruuti-tuntemus jäi jonkin verran matalammaksi, 45 prosenttiin.

Ruuti.

Nuoret tekevät parempaa Helsinkiä.

VIIMEISENÄ VAIKUTTAMISEN KYSYMYKSENÄ NUORILLE ESITETTIIN OSALLISTUMINEN RUUTIIN.

Osuudet jäivät tässä huomattavan mataliksi, keskimäärin 24 prosenttiin. **Yläkoulukäisistä kuitenkin 30 % oli ollut jossakin Ruudin toiminnossa mukana. Alakoululaisista ja 18–21-vuotiaista 17–18 % oli vaikuttanut Ruudin keinoin.** Aikuisikäisissä osallistuneiden osuus putosi 4 prosenttiin.

Ruutiin osallistuminen vaihteli nuoren kotikielen mukaan vain vähän. Suomenkielisistä 26 % oli osallistunut siihen, mikä onkin ymmärrettävää Ruudin laajentumisvaiheessa. Muunkielisistä Ruuti-osallistujia oli 22 % ja ruotsinkielisistä hiukan vähemmän, 19 %.

Kokemus vaikuttamismahdollisuuksista korreloi mielenkiintoisesti Ruudin tuntemisen ja osallistumisen kanssa, kun tarkastellaan näitä vastauksia alueittain. Karkeasti näyttäisi siltä, että mitä tunnetumpi ja aktiivisempi Ruutitoiminta alueella on, sitä todennäköisemmin nuoret kokevat, ettei heillä ole mahdollisuuksia vaikuttaa. Alueilla, joissa Ruuti ei ollut yhtä tunnettu, vaikuttamismahdollisuuksia koettiin olevan enemmän.

Yleisesti ottaen voidaan todeta, että Ruudin tunnetuksi tekemiseen tulee panostaa ja sen brändiä vahvistaa. Haastatteluissa kävi ilmi, että nuoret eivät aina olleet tietoisia Ruuti-järjestelmästä tai mitä siihen kuuluu. Jotkut olivat "tietämättään" osallistuneet Ruuti-toimintaan esimerkiksi koulussa. Toisaalta voidaan pohtia, onko Ruuti-järjestelmään tutustuminen saanut nuoret myös ymmärtämään vaikutusmahdollisuuksiaan paremmin, minkä vuoksi niitä myös koetaan olevan vähemmän.

YHTEENVETOA

”Alla ville delta i intervjun. Bra fiilis. Unga rör sig i hela stan och umgås helst med vänner och familj. Nästan alla studerar om fem år om de inte redan blivit färdiga.” (Ruotsinkielisen yksikön havaintoja nuorista)

Vuoden 2016 jalkautumisella haluttiin selvittää nuorten vapaa-ajan-viettopaikkoja ja- tapoja Helsingissä, nuorten tulevaisuudennäkymiä ja mikä on nuorille tärkeää. Yli 1500 nuoren haastattelut vahvistavat monia asioita, mitä jo tiedetään:

- Nuoret harrastavat ja hengailevat kavereiden kanssa.
- Nuoret viettävät aikaa niin omilla asuinalueillaan kuin muualla Helsingissä, piholla ja puistoissa, isoissa kaupallisissa keskuksissa, lähioستareiden kulmilla ja harrastuspaikoilla.
- Nuoret toivovat olevansa viiden vuoden päästä opiskelemissa tai töissä, vakaassa ja itselle mielekkäessä elämäntilanteessa.
- Nuorille kaikkein tärkeintä ovat perhe, kaverit ja harrastukset.

Samalla esiin nousee kuitenkin asioita, joihin olisi hyvä kiinnittää entistä enemmän huomiota:

- Nuoret kaipaavat tukea ja kannustusta tulevaisuuden koulutus- ja uratavoitteidensa saavuttamiseksi.
- Nuorten sosiaaliset suhteet ja sosioekonominen elinpiiri osiltaan määrittävät nuorten vapaa-ajanviettoa ja tulevaisuudensuunnitelmia.
- Vaikka kaverit ovat keskiössä vapaa-ajalla, perhe on usein kaikkein tärkeintä.
- Kokonaisvaltainen hyvinvointi, tunne-elämä ja mahdollisuus elää itselle merkityksellisellä tavalla nyt ja tulevaisuudessa on yhtäläillä tärkeää.
- Nuoria tulee kohdata siellä, missä he ovat ja osoittaa, että jalkautumalla huomataan konkreettisesti, että nuorten liikkuminen kaupungissa on paikoin hyvin laajaa ja paikoin pienellä alueella hengailua.

NUORET OVAT AKTIIVISIA KAUPUNKITILAN KÄYTTÄJIÄ

Heitä ei tulisi missään nimessä väheksyä kaupunkilaisille tarkoitettuja palveluja ja paikkoja suunniteltaessa. Nuorten toiveiden kuuleminen ja tarpeiden ymmärtäminen on kaikkien eduksi. **Tapahtumia ja toimintaa tulisi olla niin nuorten asuinalueille kuin eri paikoissa, joihin nuoret kerääntyvät.**

Jos nuorisotyöyksiköiden alueiden sisäiset erot ovat suuria, alueen nuorilla ei ole välttämättä yhteistä ja yhtenevää kokemusta asioista. Tämä asettaa haasteita eri yksiköiden työlle, mutta myös mahdollisuuksia monipuoliselle toiminnalle ja uudenlaisen yhteisöllisyyden rakentamiselle, mikä voisi parhaimmillaan ehkäistä nuorten koettujen mahdollisuuksien eriytymistä.

Päämäärättömyys niin vapaa-ajanvietoissa kuin tulevaisuudensuunnitelmissa kuuluu nuorten vastauksissa ja heijastaa nuorten elämää tässä ja nyt. **Vapaa-ajalla halutaan ottaa rennosti** ja tulevaisuuden suuntaa hahmotellaan rauhassa.

Jututetut nuoret suhtautuvat tulevaisuuteensa hyvin optimistisesti. Koulutus koetaan tärkeäksi, jotta voi tehdä itselleen mielekästä työtä tulevaisuudessa. Nuorten työelämätaitojen vahvistaminen ja kannustaminen omien unelmien toteuttamiseen olisivat hyviä kehittämissuuntia nuorisotyölle. Myös muunlaisten elämänsuunnitelmien ja haaveiden tukeminen auttaa nuorta löytämään oman polkunsa ja juttunsa tulevaisuudessa.

TYÖNTEKIJÖIDEN KOKEMUKSIA JALKAUTUMISESTA

Alueellisia nuorisotyöyksiköitä pyydettiin analysoimaan ja kokoamaan oman alueensa vastauksia. Tuloksia peilattiin aikaisempaan olemassa olevaan alue-tietoon. Yksiköiden kokemukset jalkautumisesta ja haastatteluilla saadusta tiedosta vaihtelivat. Jotkut kokivat, että haastattelut eivät tuoneet mitään uutta ja olisi haluttu keskittyä nuorten kuulemiseen omassa toiminnassa. Toiset taas pitivät juuri nuorisotilojen ulkopuolelle jalkautumista mielenkiintoisena ja antoisana tapana saada lisätietoa oman alueen nuorista.

Toiset yksiköt ovat jalkautumisen avulla löytäneet kehittämisen kohtia tai saaneet tietoperustaisen vahvistuksen aikaisemmille suunnitelmilleen. Eri alueilla aiotaan panostaa mm. harrastusmahdollisuuksiin tai alueen tai paikkojen turvallisuuteen. Muutamat suunnittelevat tukitoimia nuorten koulutuspolkujen löytymiseen ja työelämätaitojen kehittämiseen. Jotkut aikovat jalkautua säännöllisesti alueelleen ja toteuttaa tarvittaessa ”pika-nuhailua” tai kokeilla ”Pop Up” -nuorisotalotoimintaa nuorten ajanviettopaikoissa.

Jotkin yksiköt kokivat, että jalkautumisen ja haastattelujen tulokset antavat paljon auvoisamman kuvan nuorten elämästä, kuin mitä se todellisuudessa on. Koettiin, että nuorisotyössä kohdatuilla nuorilla tuntuu olevan enemmän haasteita elämässä kuin satunnaisesti kohdatuilla nuorilla. Toisaalta koettiin, että työtä pitäisi ehkä kohdentaa eritavalla, jos alueella kohdattujen nuorten kokemukset poikkeavat nykyisen toiminnan suunnista.

” Usein yllättävää oli, kuinka hyvin nuoret ottivat haastattelutilanteen vastaan. Monet halusivat kertoa näkemyksistään ja jopa kiittivät erikseen, että heitä kuunnellaan. Erittäin harva kieltäytyi suoraan juttelemasta. Useimmilla oli hyvin aikaa pysähtyä haastateltavaksi, jos ei oltu kiireessä matkalla jonnekin. Kaikki nuoret ottivat todella hyvin vastaan. Jos he eivät ehtineet haastateltaviksi, he pyysivät anteeksi. Jos nuorten mukana oli aikuisia, heistä jotkut vaikuttivat epäluuloisemmilta. Oman toimistotyön vastapainona oli kiva päästä ulos jututtamaan nuoria ja saada heistä energiaa. Oli todella mukavaa. Päälimmäisenä jäi mieleen nuorten avoimuus, iloisuus ja kohteliaisuus.

Ulla, tiedottaja

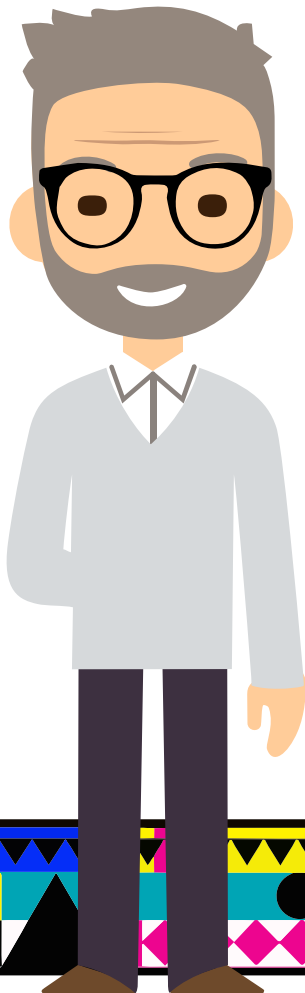
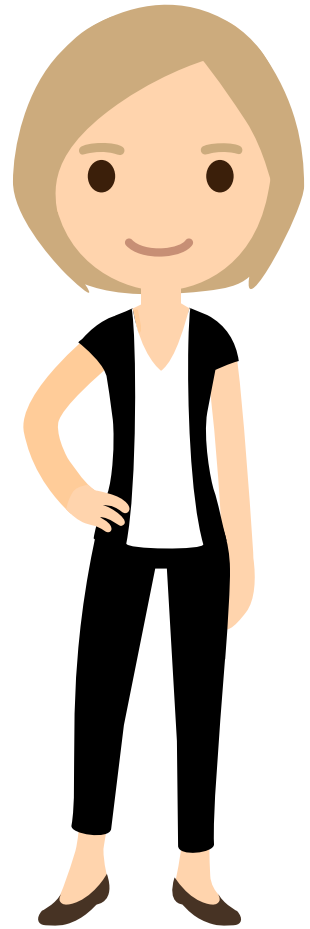
”

” Nuhailu oli ensimmäisenä vuonna hyvä kokemus ja niin oli myös vuonna 2016. Nuoret ottivat meidät hyvin vastaan ja kertoivat yllättävän vapautuneesti elämästään. Kohtasimme sekä alueen nuoria että ”muualla” asuvia ja kohtaaminen oli kaikissa tapauksissa luonteva ja antoisa. Nuorista kuuluu olla kiinnostunut ja kohdata heidät arvostavasti, jolloin kohtaaminen on antoisaa molemmin puolin. Nuoret haluavat tulla kuulluksi ja heitä on tärkeä kuunnella, joten siinä nuhassa lienee kysymyksiä. Jututtamistilanteista jäi mieleen se, että on jopa yllättävää kuinka vakavissaan nuoret vastaavat kysymyksiin joita heille esitetään. Nuoret myös perustelevat mielipiteensä vallan hyvin, vaikka niitä ei erikseen kysyisi. Nuoret suhtautuvat vakavasti tulevaisuuteen ja ovat hyvin tietoisia ajankohtaisista asioista. Koen olevani hyvin kiitollinen saamastani luottamuksesta nuorten jakaessa elämäänsä kanssani.

Marjo, nuoriso-ohjaaja

”

” Olimme nuhailemassa ostarilla ja Mikaelin kirkon lähetyksillä. Nämä olivat strategiset paikat, koska juuri klo 15 jälkeen nuoret pääsivät koulusta ja pörräsivät ostarin liepeillä metron ja kotiin päin. Nuoret suosivat juttusille tosi hyvin. Ei tainnut olla ainuttakaan kieltäytyjää. Aluksi jututimme nuoria parini kanssa yhdessä, mutta jakaannuimme jo puolen tunnin kuluttua. Fiilis kohdatuista nuorista oli todella hyvä! Nuoret ovat fiksuja ja ajattelevia – ja kertovat näkemyksensä mieluusti. Saldo kahden tunnin Nuhailusta oli 18 haastattelua. Kivaa hommaa!

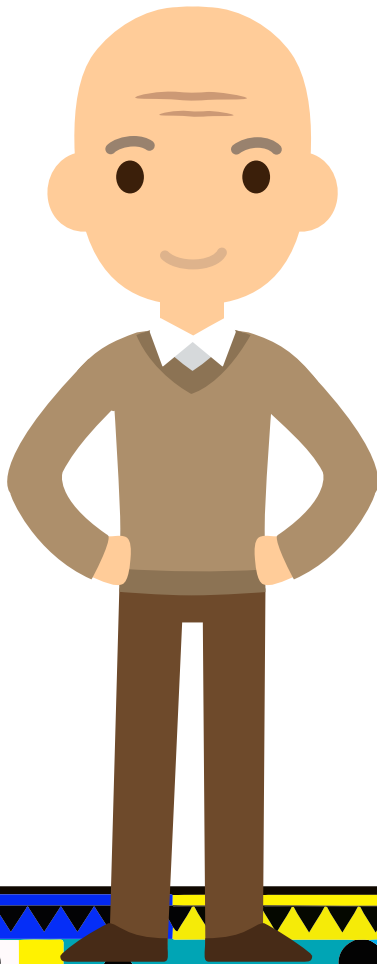
Marko, hallintopäällikkö

”

” Nuoret ottivat tosi hyvin vastaan. Ne nuoret, jotka olivat vapaalla, niin olisivat puhuneet ja jutelleet enemmänkin, mutta ne nuoret, joilla oli jokin meno, niin vastailivat tosi niukasti. Nuorten kanssa juttelu tuntui varmaan senkin takia helpolta, koska teen muutenkin tosi paljon jalkautuvaa nuorisotyötä. Aika moni nuori tuntui pitävän hauskana juttuna, kun heitä haastatellaan, mutta joitakin kysymyksiä jotkut ihmettelivät.

Minna, nuoriso-ohjaaja

”

” Tosi hyvin meni. Kukaan nuorista ei kieltäytynyt. Päinvastoin. Kaikki halusivat vastata. Kellään ei ollut kiire. Olimme liikkeellä arki-iltapäivänä klo 16–18. Haastattelemine oli tosi mielenkiintoista. Nuoret eivät olleet lainkaan vaarallisia. Päinvastoin iloisia kun aikuinen välittää ja juttee. Fiilis jäi että nuoret ovat iloisia, fiksuja ja tietoisia ympäristöstään ja myös välittävät omasta kaupungistaan ja kaupunginosastaan, vaikka liikkuvatkin ympäriinsä. Tosin he liikkuvat lähinnä oma kaupunginosa-keskusta akselilla. He myös arvostavat aikuis-ten kohtaamista ja siitä, että heistä välitetään.

Rufus, toiminnanjohtaja

”

PROSESSIN KEHITTÄMISSUUNTIA

Missä olet viiden vuoden päästä?

”No, ainakin toivottavasti en vastaamassa enää tähän kyselyyn. Onks monta vielä? Mut varmaan oon jossain koulussa ja iltasin kavereiden kanssa.”
-13-17v tyttö, Malmi

Vuoden 2016 jalkautuminen poikkesi hieman toteutukseltaan ensimmäisestä. Väljästi teemoitellun keskustelun sijaan nuoret kohdattiin valmiiden kysymysten kanssa. Keskittyminen muutamaan teemaan osoittautui hyväksi aineiston käsittelyn ja raportoinnin kannalta. Toisaalta todettiin, että haastattelutilanteessa tulisi olla enemmän tilaa vapaalle keskustelulle, vaikkakin rajatun teeman ympärillä. **Esimerkiksi määrälliset kyllä–ei –väittämät ja liian henkilökohtaiset kysymykset eivät olleet mielekkäitä.** Lisäksi määrällistenkin kysymysten kohdalla tulisi olla mahdollisuus kirjata ylös nuorten kommentteja, sillä tilanteessa saatetaan käydä keskusteluja, jotka olisivat itsessään tärkeää tutkimustietoa.

Toimivin muoto haastattelulle voisi olla tiettyyn teemaan keskittyvä **vapaa keskustelu ja muutama konkreettinen kysymys**, jotka tuottaisivat kokonaisuutta kuvaavaa numeerista tietoa. Prosessin kokonaisuukaatavuus oli tiivis. Aikataulutaminen tulee suunnitella paremmin osana muuta palvelukokonaisuuden toimintaa. Uusien toimintamallien ja erityisesti mahdollisten digitaalisten välineiden pilotointiin tulee varata enemmän aikaa. Raportointiin käytettävä aika on arvioitava tarkemmin ennakkoon.

TIEDONKERUU JA AINEISTON KÄSITTELY

Tiedonkeruumenetelmä tulee suunnitella alusta asti tarkemmin niin, että tiedon analysointi ja loppuraportointi ovat linjassa sen kanssa. Esimerkiksi kerättyä aluetietoa tulisi voida hyödyntää tehokkaasti raportointivaiheessa ja paikkatiedon kokoamisessa. Haastattelijoiden selkeä ja yhtenäinen ohjeistus ja vastausten kirjaaminen yhtenäisellä tavalla helpottaa ja nopeuttaa myös aineiston käsittelyä. Tämä vaatii oikeanlaista osaamista prosessin eri vaiheissa, kun suunnitellaan tiedonkeruumenetelmiä.

Tiukan raportointiaikataulun vuoksi aineistoa ei ehditty tällä kertaa analysoida kovin syvällisesti tai monipuolisesti. Aineiston pohjalta voitaisiin ensimmäisen NuHa-prosessin tapaan järjestää yhdessä nuorten kanssa työpajoja, joissa pureudutaan tarkemmin esiin nousseisiin asioihin. Nuoret itse voisivat jatkossa olla mukana jo aineiston tulkintavaiheessa syventämässä analyysiä.

NUORISOTYÖN TIEDONTARVE JA TIEDON HYÖDYNTÄMINEN

Tulevaisuuden ”nuhailun” kannalta tulee pohtia, minkälaiselle tiedolle on tarvetta. Halutaanko yhä vahvistusta aikaisemmille asioille vai lisätietoa jostain uudesta teemasta? Onko tarkoitus kerätä paikallista tietoa yksiköiden työn tueksi vai saada laajempaa ymmärrystä helsinkiläisnuorista? Minkälainen tieto tuo lisäarvoa nuorisotyöhön?

Jatkossa tulee myös panostaa yksiköiden tukemiseen oman paikallistiedon käsittelyssä ja antaa enemmän työkaluja tiedon peilaamiseen ja analysointiin. Esimerkiksi nyt koottua aineistoa voitaisiin käydä läpi oman toiminnan nuorten kanssa ja kysyä heidän näkemyksiään löydöksistä.

Paikallistiedon kannalta tulisi myös pohtia, miten muut alueelliset toimijat ja olemassa olevat kumppanit voidaan ottaa mukaan tiedon hyödyntämiseen, tulkitsemiseen tai miksei jo tiedon keruuseenkin.

Nuorten haastattelut tarjoavat arvokasta lisätietoa helsinkiläisnuorista myös muille nuorten parissa työskenteleville ja palvelujen tuottajille. Laadullinen tieto valaisee tilastollisia huomioita nuorten vapaa-ajan vietosta ja tulevaisuuskuvista sekä osiltaan myös Helsingin sosioekonomisista eroista.

DIGITAALISUUS JA SEN TOTEUTTAMINEN

Digitaalisten välineiden käytön osaamista tulee kehittää, mikäli siihen halutaan jatkossa panostaa. Digitaalisuuden tulee helpottaa, ei vaikeuttaa haastattelua ja tiedon käsittelyä. Todettiin mm., että paperilomakkeelle oli helpompi kirjata haastattelua kuin pienelle älypuhelimien näytölle. Haastattelija pystyi näin myös kohtaamaan nuoren yksilönä, eikä ”ruutua näppäillen”.

Digitaalisten työvälineiden lisäksi nuorten elämää voisi myös tarkastella digitaalisuuden kautta. Sosiaalinen media on nykyään oma ”vapaa-ajan paikka”, jossa nuoret hengaavat. Somessa vietetään aikaa niin yksin kuin kavereiden kanssa, yhdessä puhelimet kädessä. Ajanvietto venyy somen avulla uudella tavalla kodin seinien sisään, kun nuoret viestittelevät yön pikkutunneilla omassa huoneessa. Tässä mielessä vaikkapa kotiintuloajat iltaisin eivät enää rajaa nuorten kanssakäymistä samalla tavalla kuin ennen.

”KUN ON UNELMII, ON TAVOITTEITA”

LOPPUSANAT: MIKSI JALKAUTUMINEN KANNATTAA?

Vuonna 2016 nuorisoasiainkeskuksen palveluilla tavoitettiin yksittäin ja yhteistoiminnassa 12 032 nuorta, joista suurin osa on yläkouluikäisiä. Tämä on vajaa viides mahdollisesti asiakaskunnasta, kun tarkastellaan nuorten määrää Helsingissä.

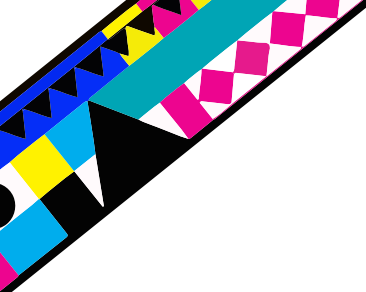
Yksiköt tuntevat hyvin oman toiminta-alueensa erityispiirteet ja nuorisotiloissa käyvät nuoret. Jalkautumisen avulla saadaan kuitenkin kontaktia myös niihin nuoriin, jotka eivät ole nuorisoasiainkeskuksen palvelujen käyttäjä mutta jotka liikkuvat yksikön alueella. **Tulee muistaa, että nuoren liikkuma-alue on usein muuta kuin karttaan piirretyt viivat.**

Jalkautumisella ei ole niinkään tarkoitus kerätä otannaltaan harkittua tutkimusaineistoa, vaan sen arvo syntyy muista asioista. **Menetelmä osallistaa nuorisoasiainkeskuksen työntekijät ja lisää ymmärrystä nuorista, joiden vuoksi ja joiden kanssa työtä tehdään.** Kaupunkitilan havainnointi nuoren näkökulmasta antaa mahdollisuuden asettua nuoret asemaan.

Saatu tieto ei välttämättä kyseenalaista tai anna uusia mullistavia näkökulmia nuorisotyöhön, vaan todentaa, vahvistaa ja antaa tietoperustaisen tuen valituille toimintasuunnille. Lisäksi se parhaimmillaan herättää lisäkysymyksiä ja uusia suuntia, joihin voidaan paneutua jatkossa.

Koko henkilöstön osallistaminen ja samalla 1500 nuoren kuuleminen on itsessään jo merkittävää ja ainutlaatuista. **Tulee muistaa, että helsinkiläisnuoret ovat varsin heterogeeninen joukko, johon mahtuu monenlaisia nuoria.** Jalkautumisella on tavoitettu laaja otos erilaisia, hyvinvoivalta vaikuttavia nuoria ympäri Helsinkiä. Haastatteluissa on positiivinen vire ja keskustelut ovat olleet keveitä. 1500 vastaajan joukossa oli vain muutamia nuoria, joiden puheissa kuuluu pessimistinen suhtautuminen elämään ja tulevaisuuteen.

Nuorten hyvinvointia tutkittaessa havaitaan useimmiten, että **suurin osa nuorista voi hyvin mutta noin 10 % ei.** Nuorisotutkimuksessa kuuluu usein heikommassa asemassa olevien ääni. Jalkautumalla kohdattiin nuoria, jotka liikkuvat kodin ulkopuolella ympäri kaupunkia kavereiden kanssa. Neljän seinän sisällä olevien ääntä ei saada tällä menetelmällä kuuluviin. Haasteena onkin yhä se, miten tunnistetaan ja tavoitetaan ne nuoret, jotka saattaisivat tarvita enemmän apua ja tukea arjessaan.

Työtä tämän teeman kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lisäksi sosiaali- ja terveysviraston rakenteelliseen sosiaalityöhön liit-
tyvä sosiaalinen raportointi tuo esille näiden nuorten ja nuorten aikuisten sekä
heidän kanssaan työskentelevien näkökulmia todellisuuteen.

Jalkautumisen ajatuksena on, että **jokainen kohdattu nuori on oikea nuori
kertomaan ajatuksistaan**. Todellisuus on, että suurin osa nuorista voi (yl-
lättävän) hyvin, vaikka nuorisotyö ja tutkimukset antaisivat erilaisen kuvan.

Nuorisoasiainkeskuksen työntekijät kohtaavat helsinkiläisnuoria päivittäin
järjestetyssä toiminnassa ja tukemalla nuorten omaa toimintaa niin yhdistyk-
sissä kuin vapaina porukoina. Jalkautumalla päästään osalliseksi satunnaisten
nuorten arkihetkeä ja samalla kysellään ja kuullaan nuorten toiveita ja tarpeita.

Nuorisoasiainkeskuksen visio on, että koko **Helsinki on nuorille kiva paik-
ka**. Kiva on sitä, kun on kavereita, tekemistä ja on muille tärkeä. Helsinkiläinen
nuori osaa nähdä maailman toisten silmin.

“NUHAILULLA” NUORISOASIAINKESKUKSEN TYÖNTEKIJÄT JA NUORET OVAT YHDESSÄ TEKEMÄSSÄ HELSINGISTÄ ENTISTÄ KIVEMPAA PAIKKAA.

LÄHDELUETTELO

Alsuhail, Faris 2017. Missä et ainakaan halua asua valmistumisen jälkeen? – opiskelijoille suunnatun karttakyselyn vastaukset käyttöön. Nuorten hyvinvointikertomuksen blogi. Luettu: 16.1.2017.

<http://www.nuortenhyvinvointikertomus.fi/blogi/2017-01/alsuhail-faris-missa-et-ainakaan-halu-asua-valmistumisen-jalkeen-opiskelijoille>

Alsuhail, Faris & Högnabba, Stina 2015. Nuorten terveys- ja hyvinvointierot Helsingin suurpiirien välillä – Kouluterveyskyselyn tarkastelu paikkatietomenetelmin. Tutkimuskatsauksia 2015:3. Helsingin kaupungin tietokeskus.

Anttila, Anna 2017. Vain taivas rajana vai järkevöitetty tulevaisuus – onko nuorella lupa unelmiin? Hyvä vapaa-aika –sivuston blogikirjoitus 13.1.2017. Luettu 23.1.2017.

<http://vapari.munstadi.fi/taivas-rajana-jarkevöitetty-tulevaisuus-onko-nuorella-lupa-unelmiin/>

Anttila, Anna 2016. Hyvä vapaa-aika –hankkeen tulokset. PKS-Esimies- ja asiantuntijafoorumi 13.10.2016 Vantaa, Pääas. (vapari.munstadi.fi/esittelymateriaaleja) Luettu 23.1.2017.

<http://vapari.munstadi.fi/files/2016/10/Anna-Anttila-PKS-seminaari-syky-2016.pdf>

Helsingin kaupungin tietokeskus, hyvinvointitilastot, nuorisotietokanta.

<http://www.hyvinvointitilastot.fi/>

20–29-vuotiaiden työttömyysaste, 2015 ennakkotieto. Viitattu 16.1.2017.

Asuinalueensa ja keskustan turvalliseksi kokevien 15–29-vuotiaiden osuus vuonna 2015. Viitattu 20.1.2017.

Korkea-asteen koulutuksessa olevien osuus 20–24-vuotiaista, 2014. Viitattu 16.1.2017.

Pienituloisissa asutokunnissa asuvien osuus kaikista alle 18-vuotiaista, 2014. Viitattu 16.1.2017.

Toisen asteen koulutuksessa olevien osuus 16–18-vuotiaista. 2015. Viitattu 16.1.2017.

Helsingin seudun aluesarjat 2016. Helsingin väestö iän mukaan. Viitattu 24.1.2017.

(www.aluesarjat.fi)

Helsingin uutiset 31.1.2012. Nuoret hyödyntävät lipuntarkastuksen porsaanreikää.

Oskari Lehto. Luettu: 25.1.2017.

<http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/91434-nuoret-hyodyntavat-lipuntarkastuksen-porsaanreikaa>

Häkli, Kallio & Korkiamäki 2015. Myönteinen tunnistaminen. Nuorisotutkimusverkosto.

Kajosaari, Anna 2016. Asuminen alueittain Helsingissä 2015. Tilastoja 2016.

Helsingin kaupungin tietokeskus.

Keskinen, Vesa & Nyholm, Anna Sofia 2012. Nuoret Helsingissä 2011. Vapaalla, koulussa, vaikuttamassa. Tutkimuksia 2012:3. Helsingin kaupungin tietokeskus.

Kesti-Helia, Mirkka 2016. "Alueen näköistä nuorisotyötä". Täyden kymppin vapaa-aika –seminaari, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. Luettu: 23.1.2017.

<http://vapari.munstadi.fi/files/2016/02/Alueen-näköistä-nuorisotyötä-18.1.16.pdf>

Merimaa, Maija 2015. Kaverit keskiössä. Raportti nuorten havainnointi ja haastattelut (NuHa) hankkeesta. Nuorisosaiaankeskus, Helsingin kaupunki.

Nuorten hyvinvointikertomus 2016. Muuttaneisuus / Elämä ja terveys. Hyvinvointi-indikaattorit.

<http://www.nuortenhyvinvointikertomus.fi/indikaattorit/elama-ja-terveys/muuttaneisuus>

Tani, Sirpa 2011. Oikeus oleskella? Hengailua kauppakeskuksen näkyvillä ja näkymättömillä rajoilla. Alue ja ympäristö 40:2 (3–16).

Väliniemi-Laurson, Borg, Keskinen 2016. Yksin kaupungissa. Helsingin kaupungin tietokeskus.

LIITE 1: HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Alue, jolla kysely tehdään?
2. Miten menee? asteikolla 1–3
3. Miksi olet juuri täällä?
4. Kerro kaksi paikkaa, joissa vietät vapaa-aikaasi Helsingissä?
5. Mitä teet mieluiten vapaa-aikanasi?
(Keiden kanssa, yksin, kavereiden kanssa, ryhmässä)
6. Onko sinulla riittävästi mahdollisuuksia...
(voitko, saatko, pystytkö halutessasi), kyllä / ei
 - ...saada kavereita?
 - ...viettää aikaa luonnossa?
 - ...sinua kunnioittavaan kohteluun
 - ...harrastaa haluamiasi asioita?
 - ...pysyä fyysisesti ja psyykkisesti kunnossa?
 - ...saada apua ja tukea?
 - ...huolehtia eläimistä ja kasveista?
 - ...vahvistaa taitojasi sinua kiinnostavissa asioissa?
 - ...sinulle sopivaan asumiseen
 - ...tuntea olosi turvalliseksi sillä seudulla, missä asut?
 - ...toimia toisten hyväksi?
 - ...tulla rakastetuksi ja huolehdituksi?
 - ...vaikuttaa yhteisiin asioihin lähiympäristössäsi?
 - ...olla oma itsesi?
 - ...liikkua vapaasti ilman pelkoa väkivallasta tai häirinnästä?
 - ...suuntautua itseäsi kiinnostavalle alalle?
7. Mikä on sinulle kaikkein tärkeintä?
8. Tulevaisuudessa saan tehdä minulle tärkeitä asioita ja olla niiden ihmisten kanssa joista pidän:
Täysin eri mieltä – Eri mieltä – En osaa sanoa – Samaa mieltä – Täysin samaa mieltä
9. Mitä teet ja missä olet 5 vuoden päästä?
Mikä siihen pääsemisessä auttaa?
10. Missä päin Helsinkiä asut?
11. Tunnetko Ruuti-vaikuttamistoimintaa? Kyllä / ei
12. Oletko osallistunut nuorten Ruuti-vaikuttamistoimintaan? Kyllä / ei
13. (Alueelliset kysymykset)

TAUSTATIEDOT:

14. Arvioitu sukupuoli (poika / tyttö / ei tietoa, muu)
15. Vastaajan ikä (alle 13 / 13–17 / 18–21 / 22 tai yli)
16. Mitä kieltä puhut kotona yleisimmin?

LIITE 2: HAASTATELLUT NUORET

YKSIKÖN NIMI JUTUTETUT NUORET (LKM)

Eteläinen nuorisotyöyksikkö	134
Haagan nuorisotyöyksikkö	89
Helsingfors svenska ungdomsarbetsenhet	103
Herttoniemen nuorisotyöyksikkö	93
Itäkeskuksen nuorisotyöyksikkö.....	93
Kannelmäen nuorisotyöyksikkö	100
Koillinen nuorisotyöyksikkö	105
Kontulan nuorisotyöyksikkö	125
Kulttuurisen nuorisotyön yksikkö (kantakaupunki)	107
Malmi nuorisotyöyksikkö	102
Maunulan nuorisotyöyksikkö	96
Munkkiniemen nuorisotyöyksikkö	70
Pasilan nuorisotyöyksikkö.....	69
Viikin nuorisotyöyksikkö	42
Vuosaaren nuorisotyöyksikkö.....	100
Ympäristötoiminnan nuorisotyöyksikkö	82
Yhteensä	1510

HAASTATELTUIJEN YLEISIMMÄT KIELET PROSENTTEINA:

Suomi	80%
Ruotsi	10%
Somali	6%
Englanti	4%
Venäjä	4%
Viro.....	2%
Arabia	2%
Kurdi.....	1%
Turkki	1%
Muu	7%

